

HEBREOS

Dios ã wũúhdih cãacwãdih ã naáwát tútat

¹ Jon jãtuh ã naáwãtdih naóh yapanitjidih dawá láa Dios ãt naáwãp wut jã. Biquí láana í oo júmatjãh, biíh láa oo júmat pah jígohtãh queétdih ãt naáwãp wut jã. Biíh láa ángelwãdih ãt naáwát tútat wut jã. Biíh láa ã wéheatdihjeh ít joyóp wut jã. Páant queétdih ã naáwãchah, jwã nuowãjidih ít jwãub naóh yapanap wut jã. ² Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapnadih ã wũúhboodih ãih doonãdih ãt naáwát tútat wut jã. ã íp ã wutuchah, nin baác dih jeádihbut ã wũúh ãt chãjap wut jã. Pãnihna, péeni yeó jáap dih nihat ãih pãnah ã jumuchah, ã ípboó nihat caandih ã wãhbipna caá. ³ Caán ã íp biíc yoobó jumna, túini yoobát ã jumãtdih jwiútdih ã júatna caá. ã wũúh ã wẽpatjãh ã wutuchah, nin baác, jeábut páantjeh ã jumna caá. Jwiútdih wun wãhni jwã yéjatdih ã yoh péaat túttimah, jeáboó pũh laab béjnit, ã íp ã jéihyepmant bóo bũwãmãnt ãt chũdũp wut jã.*

Dios wũúh ángelwã chah ã túyat

⁴ Pãnih jumna, ã wũúhboó ángelwã chah ã túina caá. Dios caandih ã wãhni wẽpatbut í wẽpat chah ã jumna caá. ⁵ Pãant ã jumuchah, ángelwãdih nihcan, ã wũúhdihjeh nin pah Dios ãt niijíp wut jã: “Meém wã wũúh caá. Pãant ma jumuchah, bũũ nihat cãacwã í enechah, meemdhí maáh wã waadána caá”, ãt niijíp wut jã. (Sal 2.7)

* 1:3 Jn 1.1-3; Col 1.15-17

Pánihna, ángeldih naóhcan, ã wũúhdihjeh nin pahbʉt ãt niijíp wʉt jĩ:

“Weém ã íp caá. Caán wã wũúh ã jumna caá”, ãt niijíp wʉt jĩ. *(2S 7.14; 1Cr 17.13)*

⁶ ã wũúh ã cãac jumachah, nin pahbʉt caandih ãt niijíp wʉt jĩ:

“Nihat wĩh ángelwã bódicha caj yoh ñajnit, wã wũúhdih ã wẽi naáwá naáh”, ãt niijíp wʉt jĩ. *(Dt 32.43; Sal 97.7)*

⁷ ãh ángelwãboodih nin pah Dios ãt niijíp wʉt jĩ:

“Wĩh ángelwãdih johlit wẽpép ã bejat pah wẽpép bejnit wã chãjna caá. Queét weemdih teo wãhñitdih búdí iigát pah wẽpñit wã jumát túutna caá”, ãt niijíp wʉt jĩ. *(Sal 104.4)*

⁸ Queétdih páant niijná yuhna, ã wũúhboodih nin pah ãt niijíp wʉt jĩ:

“Meém Dios jumnit, nihat cãacwãdih yoobópdih wʉtñi ma maáh jumát ã bũudcán niit.

⁹ Túi chãjatdih búdí wẽinit, yéej chãjatboodih ma iiná caá. Páant ma jumachah, meemdih wẽi ennit, majeéh jumnit ã weñat chah, weém, ma íp Dios, meemdih wã weñana caá”, ãt niijíp wʉt jĩ. *(Sal 45.6-7)*

¹⁰ ã wũúhdih nin pahbʉt Dios ãt niijíp wʉt jĩ:

“Maá, biíhmahjeh nin baácdih, jeádihbʉt ma chãjap jĩ.

¹¹⁻¹² Páant ma chãjniji ã bũudáh bejbipna caá. Obohjeéhtih, meémboó páantjeh ma jumipna caá. Cãacwã moópni yéguehdih yohnit, jáap chóo ã túut nũumát pah, jeá, baácdihbʉt yohnit, jáap jeá, jáap baácdihbʉt ma chãjbipna caá. Obohjeéhtih, meémboó

wuncan, ma jummat pahjeh ma jumbipna caá”, ã wũúhdih át niijíp wut jĩ. *(Sal 102.25-27)*

¹³ Ángeldih niijcán, ã wũúhboodih Dios nin pah át niijíp wut jĩ:

“Chah Maáh jumna, wã jéihyepmant bóo buwámant ma chúudá. Páant ma chúuduchah, meemdíh eníhcannitdih wã yap yohat túttimah, queétdihbat chah maáh jumnit, nihatdih ma wutbipna caá”, át niijíp wut jĩ. *(Sal 110.1)*

¹⁴ Nihat ángelwã Diosdih teo wũhnit caá ã jumap. Pánihna, ã wũúh ã túi ubnitdih ã teo wáacat pínah niijná, jwĩ íp ãih ángelwãdih ãpĩ wahna caá.*

2

Cristo ã naáwátdih jwĩ joyáh bojcat

¹ Pánihna, Dios wũúh chah wẽpni, jwiítdih naóhni ã jumachah jéihnit, caandih cádahcat túat niijná, jwĩ joiníjidih túi náhninit, jepahat caá náahap. ² Dios ã wutatdih ángelwã ã naóh yapanachah, cãacwãboó ã yap yohat jíib Dios queétdih át peéh chãjap wut jĩ. ã naóh yapani wutatdih cãacwãdih jepahat áti náahap wut yuh jĩ. ³ Obohjeéhtih, jwĩ Maáhboó ángelwã chah wẽpni ã jummatdih jéihnit, jwiítdih ã túi ubat pínah doonádih jepahat caá chah náahap. Cãacwãdih ã túi ubat pínah doonádih caanjéh át jwiíh naáwáp wut jĩ. Páant ã naáwáchah joinítjiboó jwiítdih ã jwũub naóh yapanachah, yoobópdi ã jummatdih jwĩ túi jéihna caá. Pánihna, ãih túini doonádih joyáh bojna, Dios jwiítdih búdí ã peéh

* **1:14** Mt 4.11; Lc 1.19

chãjat pínahdih jwĩ jéih jweicán niít. ⁴ Jesúhwã caán doonádih bohénit, cãacwã ï jéih chãjca naáhdih Dios ã wēpatjĩh dawá láa ït chãj júutup wut jĩ. Páant ï chãjat pínahdih Túini Espírituboó ã náahat pahjeh queétdih wēpat ãt wũhup wut jĩ. Pánihna, ã wēpatjĩh ï chãj júutuchah, ï bohéat yoobópdih ã jummatdih Dios queét joinítdih ãt jéihyanap wut jĩ.

Jesucristo jwiít pah ã cãac jummat

⁵ Péeni yeó jáapdih Dios ã jáap chãjni baácđih moondíh ángelwã maáta ï jumcan niít. ⁶ Obohjeéhtih, jwiítboodíh maáta ã waadábipna caá. Dios naáwátđih biíc naóh yapaniji nin pah ãt niíj daacáp tajĩ:

“Cãacwã oboh jumnit ï jumuchah yuhna, queétdih búdí oina, túi náhninit, mapĩ túi en daoná caá.

⁷ Maátcanjeh ángelwã ï wēpat nump cãacwãđih mat jum jwuhat túutup taga. Pánih jummat túutna yuhna, bũ queétdih wēpat wũhnit, maáta mat waadánap taga.

⁸ Páant maáta ma waadánachah, nihat nin baácđih jumnit chah caá ï jumup”, ãt niíj daacáp tajĩ.
(*Sal 8.4-6*)

Pánih maáta waadánit, nihatdih wutnit pínah jumna yuhna, bũ jwĩ wut jwuhcan caá.

⁹ Obohjeéhtih, Jesúsboó nin baácboó ã jumuchah, ángelwã nump jum jwuhnit, nihat cãacwãđih búdí oina, ãt wun wũhup wut jĩ. Búdí yeejép yapna, jwiítđih ã wun wũhuchah ennit, ã wēpatđih wũhna, Dios Jesúsđih maáh ãt waadánap wut jĩ. Pánihna,

bun chah maáh, túini yoobát ã jumatdihbut jwĩ jéihna caá.*

¹⁰ Dios ã náahat pah nihatdih chãjni ã jumna caá. Ñ náahat pah muntih jwiit ã wehdih jeáboó ub bejat túut niijná, ã wũúhdih át wun wúhat túutup wut jĩ. Jesús yeejép yapna, ã wun wúhatjĩh jwiit cáacwãdih yoobópdihtí ubni caandih Dios át chãjap wut jĩ. ¹¹ Det ã yéejatdih yohnit, queétdih túi ubniubut Dios weh ã jumna caá. Pánihna, Dios jwĩ íp ã jumachah, Jesús jwiit áihwãdih **“Queét wã úudwã caá”**, tíiccanjeh, ã niijná caá. ¹² Jesús ã ípdih nin pah ã niijátdih Dios naáwãtdih naóh yapani át niij daacáp tajĩ:

“Dios, ded pah ma jumatdih wã úudwãdih wã naóhbipna caá. Nihat wĩhwã ã míic wáac juyúchah, meemdih wēi eonit, “Chah wēpni ma jumna caá”, wã niijbípna caá’, ã niijíp jĩ”, át niij daacáp tajĩ. *(Sal 22.22)*

¹³ Nin pahbut bih át niij daacáp tajĩ:

“Meém chah wēpni jumna, weemdih ma túi teo wáacbipna caá’, ã ípdih ã niijíp jĩ”, át niij daacáp tajĩ. *(Is 8.17)*

Nin ã niijátdihbut át niij daacáp tajĩ:

“Dios ã wehdih weemdih ã wũhchah, queét biícdihtinĩh wã jumna caá’, ã wũh ã niijíp jĩ”, át niij daacáp tajĩ. *(Is 8.18)*

¹⁴ Pánihna, **“Ñ weh”**, ã niijnít jwĩ jumachah, Cristo jwiit pah át cáac jumup wut jĩ. Pánih cáac jumnit, cruzboó wun wũhna, nemépwã ã maáh cáacwãdih wunat túutnidih át yap yohop wut jĩ.

¹⁵ Jãtĩh jwiitboó jwĩ wunat pĩnahdih úumnit, chéonit

* **2:9** Fil 2.6-11; He 12.2

panihnit jwĩ jumap jĩ. Pánihna, nemépwã ã maáhdih yap yohna, jwiít chéonit panihnitdih Cristo át watap taga. ¹⁶ Ángelwãdih teo wáaccan, jwiít Abraham jumená, Dioíhwã pínahboodíh át teo wáacap wut jĩ. Caandíh jwĩ jéihna caá. ¹⁷ Pánihna, jwiít ã úudwã panihnitjeh cáac jummat caandíhbat át náahap wut jĩ. Páant ã cáac jumuchah, jwĩ yéejatdih yohat túut niijná, ã íip caandíh át wun wūhat túutap wut jĩ. Páant ã wutatdih túi jepahna, jwiít dih jĩgah en teo wáacnit, sacerdotewã ã chājat pah át chājap wut jĩ. Pánih chājna, sacerdotewã ã chah maáh ã jumna caá. ¹⁸ Jwiít panihni ã jumuchah, caandíh búdí yeejép át yapap wut jĩ. Obohjeéhtih, nemépwã ã maáh ã yéej chājat túutuchah yuhna, caandíh át yap yohop wut jĩ. Pánih yap yohni jumna, jwiít dihbat nemépwã ã maáh ã yéejaihichah, ã jéih teo wáacna caá.

3

Cristo Moisés chah ã túyat

¹ Wã déewã, Jesúíhwã, Dios pebhboó bejnit pínah ã ñíonit ñi jumna caá. Pánih jumna, Jesucristo Dios ã naáwát túutni ã jummatdih, sacerdotewã ã chah maáh ã jummatdihbat ñi túi náhninaá. Páant ã naáwát túutni jumna, Dios jwiít cáacwãdih ã túi ubat pínahdih át bohénap wut jĩ. Sacerdotewã ã chah maáh jumna, jwiít dih át wun wūhap wut jĩ, Diosjeéh jwĩ túi jummat pínah niijná. Páant ã jummat doonádih jwĩpĩ naóhna caá. ² Dios ã chājat túutat pahjeh Jesús át chājap wut jĩ. Moisésjibut Dios caandíh ã wutat pahjeh, ãih cáacwãdih át túi

teo wáacap wut jĩ.* 3 Cãacwã m̄udíh ì wēi enat chah, caán chãjniboodíh ìpĩ wēi enna caá. Pánihat pah, Dioíh cãacwãdih teo wáacni Moisésjidih ì weñat chah, queétdih chãjni Jesúsboodíh weñat caá náahap. 4 M̄ú chãjni ã wihcah, m̄ú ãta wihcan tagaá. Pánihat pah, jwiít dih chãjni wihcah, jwiítbut jwíta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó nihadidih chãjni ã jumna caá. 5 Moisés Diosdih teo wũhni jumna, ã wut pah ãih cãacwãdih ãt túi bohénap wut jĩ. Pánih bohéna, Dios táttimah ã naáwát pínahdihbut ãt jéihyanap wut jĩ. 6 Obohjeéhtih, Cristoboó Dios wũúh jumna, ã íp ã wut pahjeh jwiít dih en daoní ã jumna caá. Pánihna, úumcanjeh caandíh cádahcan, ã pebhna jwí bejat pínahdih wēi pãina, ãihwã yoobát jwí jumna caá.

Dioíhwã ãjeéh ì chooát

7 Túini Espíritu Dios naáwát dih naóh yapanidih nin pah ãt níj daacát túatup tajĩ:

“B̄u, Dios ã naáwáchah joiná, ñi n̄owã caandíh ì yap yohatji pah ñi yap yohca bojoó.

8-9 Ñi n̄owã táttchi wihcapboó jumna, weemdíh ì yap yohop jĩ. Pánih yap yohnit, “¿Yoobópdih Dios jwiít dih ã en daomí níit?” ì níijíp jĩ. Cuarenta jópchi caánboó jibnit, queétdih wã túi chãjatdih ì enep yuh jĩ. Obohjeéhtih, pánih enna yuhna, ì jepahcap jĩ. Páant ì yap yohatji pah yeebbát bíic yoobó ñi yap yohca bojoó.

10 Weemdíh ì yap yohatji jíib queétdih búdí wã íjip jĩ. Pánih íjnit, “Queétdih yoobópdih wã túi

* 3:2 Nm 12.7

waawáchah yuhna, weemdih ìpĩ jepahihcan caá.

11 Pánihna, queédih wã chooát tútat pínah pehbóó wã waadát tútcan niít”, wã niijíp jĩ, Dios ã niij naóhna caá”, ãt niij daacáp tajĩ.
(*Sal 95.7-11*)

12 Wã déewã panihnitá, ìñi túi chãja chaáh! Yéej chãjatdih jwáub bidnit, Dios, páantjeh jumnidih túi jenah joyátdih ñita cádah tagaá. 13 Nin baácboó jum jwuhna, yéej chãjcat tút niijná, yeó jáap jumat pah ñi túi miic teo wáacá. Miic teo wáaccan, yéej chãjna, “Páant wã chãjachah, ã túina caá”, ñita niij jenah joi tágaá. Pánih yeeatdih jepahna, Diosdih búdí ñita yap yoh tagaá. 14 Pánihna, Cristodih jwĩ jwíh jepahat pah, caandih jwĩ túi jenah joí cádahcan, ãjeéh jwĩ túi jumbipna caá. 15 ã naáwátdih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

“Вух, Dios ã naáwáchah joiná, ñi nhowã caandih ì yap yohatji pah ñi yap yohca bojoó”, ãt niij daacáp tajĩ. (*Sal 95.7-8*)

16 ¿Det tigaá Dios ã naáwáchah joiná yuhna, yap yohnit ìt jumji? Egipto baácđih jumnitji Moisés ã numah bac jũóhñit ìt jumup wut jĩ. 17 Pánihna, queét yap yohnitdih cuarenta jópchi Dios ã ìijichah, tútchi wihcapboó ìt wun beedép wut jĩ. 18 “Wã chooát tútat pínah pehbóó yeebdih wã waadát tútcan niít”, queédih ãt niijíp wut jĩ.* 19 Diosdih ì túi jenah joicát jíib ì chooát déejiboó ì waadcátjidih jwĩ jéihna caá.

4

1 Jon jãtìh moondih “Wã pehb yeebdih wã túi

* 3:18 Nm 14.1-35

chooát túutbipna caá”, Dios ãt niijíp wut yuh jĩ. Pánih naóhna, jwiít dihbat biíc yoobó niijná ãt chãjap wut jĩ. Pánihna, ãjeéh túi chooát túut niijná, Diosdih túi jepahat caá náahap. ² Jon jãt ih moón Dios naáwát dih ĩ joyát ji pahjeh muntih, jwiít bat ãih túini doonádih jwĩ joyóp jĩ. Obohjeéhtih, queét joí waóh nitboó joiná yuhna, “Dios ã niiját pahjeh ã chãjbipna caá”, ĩt niij jenah joicáp wut jĩ. Pánihna, ĩ joiniji dedé pínah queétdih ãt nihcap wut jĩ. ³⁻⁴ Jwiítboó caandíh túi jenah joinít, Diosjeéh jwĩ jumuchah, jwiít dih ã túi chooát túutbipna caá. Obohjeéhtih, Dios naáwát dih naóh yapaniji ã daacát pahjeh tigaá caandíh jepahcannit nin pah ĩ yapbip:

“Queétdih búdí ĩjnit, nin pah wã niijíp jĩ: “Ī chooát pínah pebhboó waadcán, wãjeéh ĩ jumcan niít”, wã niijíp jĩ, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajĩ. *(Sal 95.11)*

Obohjeéhtih, Diosjeh nin baác dih chãj péanit, nihat ãih tewat dih ãt teo péanap wut jĩ. Ā naáwát dih biíh naóh yapani nin pahbat ãt niij daacáp tajĩ:

“Seis yeó jáap nin baác dih, jeádihbat chãj péanit, teo cádah jwuhnit, Dios ãt choonáp wut jĩ”, ãt niij daacáp tajĩ. *(Gn 2.2)*

⁵ Caandíh túi jenah joicánnitjidih nin pahbat ã naáwát dih naóh yapani ãt jwúub niij daacáp tajĩ:

“ ‘Queét ĩ chooát déejiboó waadcán, wãjeéh ĩ jumcan niít’, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajĩ. *(Sal 95.11)*

⁶ Jwĩ nuowã Dioíh doonádih jwíih joinítjiboó caandíh ĩ yap yohat peéh, ãihwã nihcan, ĩ chooát déejiboó ĩt waadcáp wut jĩ. Obohjeéhtih, bitaboó

caandih túi jepahnit, áihwã jumna, ájeéh ì túi choobípna caá. ⁷ Cãacwãdih ã túi ubat pínah yeó jáapnadih Dios át jwúub ñíwip wut jĩ. Páant ã ñíoni yeó jáapna buu láa ã jumna caá. Dawá jópchina jwĩ nuowã ì joyát túttimah, caán ã ñíoni yeó jáapnadih Davidjidih Dios ã naáwát túutachah, nin pah át níj daacáp tajĩ:

“ Buu yeebdih wã naáwáchah joinít, yap yohcan-jeh, weemdih ñi túi jepahaá’, Dios ã niijná caá”, át níj daacáp tajĩ. *(Sal 95.7-8)*

⁸ Josuéjiboó Dios ã wũhni baácdih jwĩ nuowãdih át numah jubínap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, “Wãjeéh ñi túi choobípna caá”, niijná, caán baácdih ì chooát pínahdih Dios niijná át chãjcap wut jĩ. Caán baácdihjeh chooát túutna nihna, biíh ì chooát pínah yeó jáapdih áta naóhcan taga.* ⁹ Seis yeó jáap ã tewat túttimah, Dios ã chooátji pah muntih, jwiít áihwãbut ájeéh jwĩ túi choobípna caá. ¹⁰ Dios ã tewatdih ã cádahat pahjeh muntih, ájeéh chooná, jwĩ wái náah jumni tewatdih jwĩ cádahbipna caá.*

¹¹ Pánihna, ájeéh túi chooát túut niijná, jwiít áihwãboó caandih túi jenah joinít, ã naáwátidihbut jwĩ túi jepah jĩh. Jon jãtíh moón jwĩ déewã Diosdih ì yap yohatji jíb ájeéh túi jumcan, ìt jéih choocáp wut jĩ. Pánihna, queét ì chãjatji pah jwiítboó jwĩ chãjca boj jĩh.

¹² Dios naáwát oboh jumni nihcan, báadhni panihni ã jumna caá. Pánih jumna, chénaboó jaco wáini eeép naajíh iidíp dũuj lãjapdih jwĩ bóodat pah, ã naáwátidih jwĩ jenah joyóchah, jwiítidih ã túi chũhna caá. Pánih chũhna, ded pah jwĩ túut

* **4:8** Dt 31.7; Jos 22.4   * **4:10** Gn 2.2

nuumát pínahdih jwiútdih ã jéihyana caá.* ¹³ Ded pah jwĩ jenah joyát dih Diosdih jwĩ jéih bihcan caá. Nihat ã chãjnidi h caánboó ã enna caá. Pánihna, ã pebhna jubí nit, ded pah jwĩ chãjatjidi h caandí h naáwát ã náahbipna caá.

Jesús sacerdotewã ã chah maáh ã jummat

¹⁴ Dios wũh, Jesús, ã íp pebhna waadní t, chah maáh ã jumna caá. Pánih wẽpni jumna, sacerdotewã ã chah maáh caá. Sacerdotewã ã maáh Dioí h cãacwãdih ã wúbát pah, Jesúsbut jwiútdih wúbhni ã jumna caá. Páant ã jumachah jéihnit, jwiútbó caandí h jwĩ túi jenah joí cádahca boj jĩh.

¹⁵ Jesús cãac jumna, ded pah jwĩ yapat pínahdih ã túi jéihna caá. Pánih jéihnit, yeejép jwĩ yapachah enna, jwiútdih jĩgah ennit, ã jéih teo wáacna caá. Nemépwã ã maáh caandí h ã yéej chãjat túutachah yuhna, Jesús yéej chãjcani át jumap wut jĩ. Pánih jumna, jwiútdihbut ã yéej chãjat túutachah, Jesús ã jéih teo wáacna caá, jwĩ yéej chãjcat pínah niijná. ¹⁶ Pánihna, Dios jwiútdih ã oyatdih jéihna, umcanjeh, caandí h jwĩ wúbát dée caá. Páant caandí h jwĩ wúbúchah, jwiútdih oinit, jĩgah enna, ã túi teo wáacbipna caá.

5

¹ Nihat sacerdotewã maáta ã chah maáta pínahdih Dios cãacwã cãtí h ã ñiona caá, queétdih ã teo wáacat pínah niijná. Pánihna, Diosdih teo wũhnit jumna, cãacwã ã yéej chãjatji peéh nuñáp wãdih mao cáo wũhnit, biíhdihbut caandí h ípĩ wũhna caá, Dios ã enechah, cãacwã ã túi jummat pínah niijná. ² Bitá yéejnit ã jummat pah muntih,

* 4:12 Is 49.2; Ef 6.17

sacerdotewã ã chah maátabut yéejnit ã jumna caá. Pánih yéej chãjnit jumna, yéej chãjnitdih jĩgah ennit, ã tãí jéih teo wáacna caá. ³ Pánih yéejnit ã jumuchah, queét sacerdotewã ã maátadihbut yéej chãjat peéh ã jumna caá. Páant ã jumuchah, queétjeh ã yéej chãjat peéh, cãacwã ã yéej chãjat peéhbut nuñúpdih mao cáo wũhat caá náahap, Dios ã enechah, ã tãí jumat pínah niijná.* ⁴ Sacerdotewã ã chah maáta jumíhna, queétjeh ã jéih waadcán caá. Diosboó queét dih ñíonit, ã waadána caá. Jon jãtih Aarónjidih Dios ã ñíwat pahjeh muntih, buubut sacerdotewã ã chah maáta pínahdihbut ã ñíona caá.* ⁵ Páant queétjeh ã waadcãtji pahjeh muntih, Cristobut sacerdotewã ã chah maáh pínah caanjéh maáh át waadcáp wut jĩ. Diosboó caandih maáh waadána, nin pah át niijíp wut jĩ:

“Meém wã wũúh ma jumna caá. Páant ma jumuchah, buu nihat cãacwã ã enechah, meemdih maáh wã waadána caá”, Dios át niijíp wut jĩ. *(Sal 2.7)*

⁶ Biíh láa nin pah át niijíp wut jĩ:

“Melquisedec sacerdote ã jumatji pahjeh, biíc yoobó meembút páantjeh sacerdote ma jumbipna caá”, ã wũúhdih át niijíp wut jĩ. *(Sal 110.4)*

⁷ Cristo nin baácboó jumna, jũinít, ã ípdih bádí át uúbúp wut jĩ. **“Ma náahna, ma teo wáacá, wã wuncat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant wã wuníhcah yuhna, ma náahat pahjeh ma chãjaá”**, át niijíp wut jĩ.* Páant ã niij uúbúchah, ã íp át joyóp wut jĩ.

* **5:3** Lv 9.7   * **5:4** Ex 28.1   * **5:7** Mt 26.36-46; Mr 14.32-42; Lc 22.39-46

Pánihna, ã íip ã náahat pahjeh ã chãjíchah enna, ã wúbátdih joiná, caán wunnijidih át boonanap wut jĩ. ⁸ Cristo Dios wúúh jumna yuhna, búdí yeejép át yapap wut jĩ. Pánih yapna yuhna, ã íipdih át jepah cádahcap wut jĩ. Pánih jumna, ded pah túi jepahatdih át jéihyep wut jĩ.* ⁹ Pánih yeejép yapna yuhna, yoobópdih jepahni cruzboó wanna, nihat caandih jepahnitdih túi wbní ã jumna caá. ¹⁰ Páant ã wun wühuchah, Melquisedec panihni sacerdotewã ã chah maáh Diosboó caandih maáh át waadánap wut jĩ.

Cristoíh doonádih jwĩ jepah cádahachah, búdí ã tobohat

¹¹ Cristo sacerdotewã ã chah maáh ã jummatdih yeebdih chah wã bohéihna yuh caá. Obohjeéhtih, páant wã jwúub naáwíhichah yuhna, yeéboó ñita túi beh joicán tagaá. Pánih beh joicánnit ñi jumuchah, yeebdih wã túi jéih bohécan caá. ¹² Maatápdih Cristoíhwã ñi jumna yuh caá. Pánih jumnit, bitaboodih ñi bohénachah, áta túi tagaá. Obohjeéhtih, túi beh joicánnit ñi jumuchah, bitaboó yeebdih ã jwúub bohéat caá náahap. Dios naáwát wocannidihjeh ñi beh joiná caá. Wébít jóoh macdihjeh ã nomat pah yeebbút wocannidihjeh ñi túi joiná caá. Jáap bohé jwíhñit ã jummat pah ñi jumna caá. ¹³ Det jóoh macdih nomnit, wébít ã jum jwuhna caá. Queét ã nihat pahjeh tigaá yeé ñi jumup. Pánihna, “Nin yeejép caá. Con túini caá”, yeebdih ã níj bohénachah yuhna, páantjeh ñi beh joicán caá.* ¹⁴ Jeémátdih jeémpnitboó behnit ã

* **5:8** Mt 26.39; Jn 10.18; Fil 2.8   * **5:13** 1Co 3.2

ɟumna caá. Queét panihnit caá Dios naáwát dih túi míc bohénit ã ɟumɟɟ. Pánih bohéna, “Nin yeejép caá. Con túini caá”, queétboó ã niíɟ jéihna caá.

6

¹⁻² Pánihna, Dios naáwát dih chah jéihna, túi behnit panihnit ɟwĩ ɟum jĩh. Cristoíh doonádih ɟwĩh bohéna, nin pah ɟwĩ jéihyep jĩ: ɟwiít cáacwã ɟwĩ jenah joyátjĩhjah ɟwĩ chãjachah, dedé pínah nihcap jĩ. Pánih chãjna, Diosdih ɟwĩ weñacap jĩ. Páant ɟwĩ chãjatjidih cádahnit, Cristodih jepahna, túiniboodíh túut nɟumnit, caandíh ɟwĩ túi jenah joí ɟwĩhip jĩ. Páant ɟwĩ ɟwĩh jepahachah, nin pah ɟwiít dih ã ɟwĩh bohénah jĩ: Ded pah Jesúíhwãdih daabáát dih, ɟwiít áihwãdih ã teo jãhaatdihbut ã bohénah jĩ. Wɟunnitji ã ɟwúub boo pɟd júúwát pínahdih, péeni yeó jáapdih caandíh jepahcannitdih Dios ã péeh chãjachah, búdí yeejép ã yapat pínah ã péacatdihbut ã ɟwĩh bohénah jĩ. Páant ã ɟwĩh bohéátjidih túi jéihna, chah ɟwĩ bohé jĩh. ³ Diosdih, ã naáwát dihbut chah ɟwĩ jéih jĩh. Dios ã náahachah, ɟwiít nihat bíícdih páant ɟwĩ chãjbipna caá.

⁴ Obohjeéhtih, det pánih chãjcan, Diosdih ã cádahbipna caá. Pánih cádahnit, ɟwúub yéej chãjna, ã jéih ɟwúub túut nɟumcán niít. Queét Cristodih ɟwĩh jepahnit, “Áih dooná yoobópdih caá ã ɟumɟɟ”, ã niíɟ jenah joyóp yɟh jĩ. Pánih jenah joinít, Dios queét dih ã túi ubatdih, Túini Espírítu ãjeéh ã ɟumatdihbut ã jéihyep wut yɟh jĩ. ⁵ Dios naáwát dih joiná, túini naáwát ã ɟumatdih ã jéihyep wut yɟh jĩ. Nin péeni yeó jáapna Dios ã maáh ɟumɟɟboó ã wépatjĩh ã teo wáacatdihbut ã jéihyep wut yɟh jĩ. ⁶ Pánih jéihna yɟhna, caandíh cádahna, Dios

wáuhdih cruzboó ï jwúub mao yohat pah caá ï chãjap. Páant ï chãjachah enna, bita Cristodih ï deohbipna caá. Páant ï cádahachah, det queétdih ï jéih jwúub túut nuumát túutcan niít. ⁷ Nin pah caá ã jamup: Túini baácdih mah ã júuwúchah, wápchi mínah caanjh ã momni túi chíih júóhnit, ã quehechah, ã jeémát pínahdih ã bíbohna caá. Caán baácdih Dios ã túi chãjna caá. Pánihat pah Diosdih cádahcan, ã naáwátdih chah bohénitdih ã túi teo wáacbipna caá. ⁸ Obohjeéhtih, ded baácdih óot jamni pihna, yeejép yílipbut ã chíihichah, dedé pínah nihcan caá. Pánihni baácdih túi chãjcan, Dios ã cáo yohbipna caá. Páant ã cáo yohat pah caandih cádahnitdihbut ã cáo yohbipna caá.*

Cristodih cádahcannitdih Dios ã túi ubat

⁹ Wã oinitaá, yeebdih páant niij naóhna yuhna, “Cristodih cádahnit caá”, yeebboodih wã niij jenah joicán caá. Cristo ã túi ubnit ñi jamuchah, túini ñi chãjatdih wã jéihna caá. ¹⁰ Jwiit niihat jwí túi chãjatji jíib jwí íip jwiítdih ãpí túi chãjna caá. Caandih oina, búdí teonit, áihwádh ñipí túi teo wáacna caá. Páant ñi chãjachah enna, ã quíib buudcán niít. ¹¹ Pánihna, ñi jumat yoobó ñi jumat pah bóo bitadih túi oinit, ñi teo wáacat pínahdih yeebdih jwí náah yacna caá. Páant ñi chãj cádahcat jíib jwí íip ã pebhboó yeebdih ã túi chãjat pínahdih ñi túi jéihbipna caá. ¹² Yeéb yabh teonit ñi jumatdih jwí náah yaccan caá. Bita Cristoíhwã yeejép yapna yuhna, “Jesús weemdih ã túi teo wáacbipna caá”, niij jenah joinít, caandih ï cádahcan caá. Páant ï jamuchah ennit, “Wã pehbboó yeebdih wã túi chãjbipna caá”, jwí íip ã niijátji

* **6:8** Gn 3.17-18

pah ã chãjbipna caá. Pánihna, queét ï chãjat pah, yeebbút ñi chãjaá.

13-14 Jon jãtìh Abrahamdih Dios ã wēpatjìh nin pah ãt niijíp wut jì: “Meemdìh bádí wã túi chãjbipna caá. Pánih túi chãjna, ma jùimenádih dawá wã cãac pooat túutbipna caá”, ãt niijíp wut jì. Biìh caan páh wēpni wihcah, caán ã wēpatjìhjah ãt naáwáp wut jì.* 15 Páant ã niijátjidih náhninit, Abrahamboó ã túi páñachah enna, ã niijátji pahjah Dios caandìh ãt túi chãjap wut jì. 16 “Dios ã enechah, yoobópdih niijná caá wã chãjap”, jwiít cãacwãboó jwìpì niijná caá. Pánihna, chah jùmni ã wēpatjìh niijnít, yoobópdih jwì niiját ã jumatdih jwì júutna caá. Páant jwì niijíchah joinít, jwìjeéh míc jùihniboó “Ã niiját yoobópdih tigaá”, niij jéihnit, ã jùih cádahna caá. 17 Obohjeéhtih, Dios Abrahamdih “Meemdìh wã túi chãjbipna caá”, ã niiját yoobópdih ã jumatdih júutat túut niijná, ã wēpatjìhjah ãt naáwáp wut jì. Páant ã naáwát dih jéihnit, “Ã naáwát yoobópdih ã jùmchah, caandìh ã túut nùumcán niít”, Abraham, ã jùimenábut ït niij jéihjip taga. Jwiít ni-hat ãihwãbut caandìh jwì jéihna caá. 18 Dios ã jéih yeecan caá. Pánih yeecanni jùmna, chéne naáwátjìh ã niiját yoobópdih ã jumatdih jwiít dih ã jéihyana caá. ã niiját dih joiná, ã wēpatjìhjah ã niiját dihbut joiná, caandìh ã túut nùumcát pínahdih jwì jéihna caá. Páant ã jumatdih jéihna, ã pebhna jwiít dih ã ùb bejat pínahdih ùumcanjah jwì wēi pãina caá. 19-20 Pánih wēi pãina, caandìh jwì túi jenah joí cádahcan niít. Sacerdotewã ï chah maáta cãacwãdih ùúbh wùhat túut niijná, Dios ã

* 6:13-14 Gn 22.16-17

jumni tólihna waadní, wáupni yégueh jáh yaíhni chódih ípí yap waadáp wut jĩ.* Páant í chājat pah, jwíih pínahdih Diosdih úbát tút niijná, Jesúsbut Dios pebhna át waad béjep wut jĩ. Pánihna, Jesús páantjeh sacerdotewā í chah maáh Melquisedec panihni jumna, Dios ā jumapboó jwiít áihwādih ā waóh waadáchah, jwiítbut jwí jéih waadbípna caá.*

7

Melquisedec panihni sacerdotewā í chah maáh Jesús ā jumat

¹ Melquisedecboó* Salem wūt jumni tátchidih moón í maáh, caanjéh mantih sacerdotebut jumna, Dios wēpnidih úbhni át jumap wut jĩ. Maátadih Abrahamwā míc mao yap yohnit, í jwúb jūwúchah, Melquisedec caandíh jwāáádih át juibínap wut jĩ. Pánih jwāáh juibínit, “Nin Abrahamdih bádí ma túi chājaá”, Diosdih át niij úbúp wut jĩ. ² Páant ā jwāáát pínah játi, Abrahamboó caandíh eníhcannitdih míc mao yap yohnitji, maátaíh bií déedih át ub jūwú wut jĩ. Páant ā ub jūóhndih chénat pah téihya poómpdih jenah ennit, biíc poómpdih Melquisedecdih át wáhap wut jĩ. “Melquisedec”, niijná, “Túi chājni maáh”, niijná ít chājap wut jĩ. “Salem”, niijná, “Túi jumni”, niijná ít chājap wut jĩ. Pánihna, caán Salem tátchidih moón í maáh jumna, “Chah maáh túi jumat tútni”, caandíh ít niijíp wut jĩ.* ³ Melquisedec ā mánadih, ā nūowādhbut í daacát ā wihcan caá. Ā cāac jumatdih, ā wnatdihbut

* **6:19-20** Lv 16.2   * **6:19-20** Sal 110.4   * **7:1** He 5.6   * **7:2** Gn 14.17-20

ĩ daacát ã wihcan caá. Pániñ jumna, páantjeh ã jumna caá. Páant ã jummatdih jéihna, ded pah Dios wáuh Cristobut páantjeh sacerdote ã jummatdih jwĩ jéihna caá. Pániñna, Cristo sacerdote ã jummat pah Melquisedecbut sacerdote ã jumna caá.

⁴ Melquisedec oboh jumni ã nihcatdih ñi túi náhninaá. Chah maáh jumna, Diosdih Abraham ã túyat pínahdih át wáubup wut jĩ. Abrahamboó jwĩ nuowáji ã maáh yoobát jumna yuhna, Melquisedec chah maáh ã jummatdih jéihna, ã ub jǎóhni biíc poómpdih caánboodih át wáuhup wut jĩ. ⁵ Moisésji niñat judiówádih páant át wáhat túutup wut jĩ. Pániñ wutna, Leví ã jummená sacerdotewá ã jumuchah, ã déewá ã wáhat pínahdih át ubat túutup wut jĩ. Ñ déewá Abraham ã jummená ãt jumup wut jĩ. Leví Abraham jumima ã jumuchah, ã jummenábut Abraham jummená ãt jumup wut jĩ. Niñat Abraham jummená jumna yuhna, Leví jummená sacerdotewá jumnit, ã déewá ã wáhatdih ãpĩ ubup wut jĩ.*

⁶ Obohjeéhtih, Melquisedecboó Leví jumima niñcan yuhna, Abraham ã wáhatdih át ubup wut jĩ. “Meemdih wá túi chǎjbipna caá”, Dios ã niñni Abraham ã jumuchah yuhna, Melquisedecboó caandih Dios ã túi chǎjat pínahdih át wáubup wut jĩ. ⁷ Niñdih jwiit niñat jwĩ jéihna caá: Chah jumniiboó nump jumnidih túi chǎjat pínahdih ãpĩ wáuhna caá. Pániñ jéihnit, Melquisedecboó pániñ wáuhni ã jumuchah, Abraham chah ã jummatdih jwĩ túi jéihna caá. ⁸ Jwiit cáacwá jwĩ wáhatdih ubnit sacerdotewá, cáacwájuh jumna, wánnit pínah ã jumna caá. Obohjeéhtih, Melquisedecboó

* 7:5 Nm 18.21

Abraham ã wãhndih ãbniji báadhni ã jumna caá. Dios naáwátdih naóh yapanit daácna, ã wãnatjidih naóhcan, “Páantjeh báadhni caá”, niijná ãt chãjap wut jã. ⁹ Bũũ moón Leví jumená jumnit sacerdotewã, Dios ã wãhat tútatdih ã ãbna caá. Páant ã ãbũchah yũhna, Abraham Melquisedecdh wãhna, niihat Leví jumená ã wãhat pínah panihnidihbũt Melquisedecdh wãhna ãt chãjap wut jã. ¹⁰ Melquisedecdh Abraham wãh láa, ã jumma Levíboó ãt cáac jum jwũhcap wut jã. Pánihna, Melquisedec Abrahamdh jwãáhna, Leví pínahdihbũt ãt jwãááp wut jã. Leví, ã jumenábũt Melquisedecdh wãhndih panihndih jumna, caán nũmp ãt jumũp wut jã.

¹¹ Moisésji wũtnit, Leví ã déewãdihbũt sacerdotewã ãt jummat tútũp wut jã. ã wũtat pahjeh queét sacerdotewã nũñũp wãdih mao cáo wãhndih, cáacwãdih ãt ãũbh wũhũp wut jã, Dios ã enechah, táinit ã jummat pínah niijná. Páant ã chãjachah, táí yoobópdih jumna nihna, biĩh sacerdotedih jwĩta náahcan tagaá. Obohjeéhtih, pánih jumcan, biĩh sacerdote Melquisedec panihnidih bũũ jwĩ náahna caá. Pánihna, Leví jumma Aarónji ã jumená poómpdh moón sacerdotewãdih bũũ jwĩ náahcan caá. ¹² Sacerdotewãdih Dios tút nũũmnít, jwĩtdih ã wũtatdihbũt tút nũũmát caá náahap. ¹³ Dios Moisésjidih wũtat tútũtnit, Leví jumma Aarón ã jumená poómpdhjeh sacerdotewã ãt waadáat tútũp wut yũh jã. Páant ã wũtũchah yũhna, jwĩ Maáh Jesús Leví jumma nihcan caá. ¹⁴ Judá jumená poómpdh bóo ã jummatdih jwĩ táí jéihna caá. Obohjeéhtih, Moisés sacerdotewã waadánit, Judáih

poómpdih moondíh át waadácap wut jĩ. ¹⁵ Caandíh jéihna, nindihbut jwĩ túi jéihna caá: Bũ Dios jáap ã waadáni sacerdote Cristo Melquisedec panihni ã jumna caá.

¹⁶ Jon jãtih jumnit sacerdotewã pínah Dios ã wutah pahjeh Levíih poómpdih moonjéh ít waadáp wut jĩ. Obohjeéhtih, Leví juma nihcah yuhna, páantjeh jumna, Cristo sacerdote át waadáp wut jĩ.

¹⁷ Nin pah Dios át niijíp wut jĩ:

“Meém páantjeh sacerdote ma jumnipna caá. Melquisedec sacerdote ã jumah pahjeh mantih meembút sacerdote ma jumnipna caá”, Dios ã wáúhdih át niijíp wut jĩ. (*Sal 110.4*)

¹⁸⁻¹⁹ Moisésji ã wutahdih jepahíhna yuhna, jwiít cáacwã yoobópdih jwĩ jéih jumcan caá. Pánihna, caán ã jwíih wutahjeh yoobópdih jwĩ jumah pínahdih ã teo wáacah, Dios caandíh át cádahap wut jĩ. Pánih cádahnit, jwĩ Maáh ã wan wáhatdih jwĩ túi jenah joyát jíib Dios jwiítidih ã túi ubna caá, ájeéh jwĩ túi jumah pínah niijná. Páant ã chãjachah, caandíh túi jéih úbhnit, ã pebhboó yoobópdih jwĩ jumah pínahdih jwĩ wēi páina caá.

²⁰ Cristodih sacerdote waadána, ã wēpatjéh naóhnit, Dios caandíh át waadánah wut jĩ. Obohjeéhtih, ã wēpatjéh naóhcanjeh, bita sacerdotewádh át waadánah wut jĩ.

²¹ Cristoboodíh sacerdote waadánit, Dios caandíh nin pah át niijíp wut jĩ:

“Weém, ma Maáh, wã wēpatjéh meemdíh yoobópdih wã naóhna caá. Pánih wēp naóhna, meemdíh wã jenah joyádh wã túut nũmcán níit. Páantjeh sacerdote ma

jumbipna caá”, Dios Cristodih ãt niijíp wut jĩ.
(*Sal 110.4*)

²² Pánih wēp naóhna, Jesús jwiít dih ã túi ubat pínahdih niijná, ãt chājap wut jĩ. “Cãacwãdih wã túi ubbipna caá”, niijná, Dios Jesús dih ãt wah deyanap wut jĩ. Pánihna, Jesús ã wun wūhatdih túi jenah joinít, Dios ã niijátji yoobóp dih ã jummatdih jwĩ jéihna caá. ²³ Jwíih jumnit sacerdotewã ã wunuchah, bita ípĩ túut nuúm waadáp wut jĩ. Pánihna, dawá sacerdotewã ãt jumap wut jĩ.

²⁴ Obohjeéhtih, Jesúsboó páantjeh ã jumuchah, caandíh túut nuumní sacerdotewã pínahdih jwĩ náahcan caá. ²⁵ Jesús páantjeh jumna, ãih cãacwãdih ã ubh cádahcan caá. Pánih ubhna, nihat caandíh jepahnitdih ã túi ubna caá, Dios pebhboó ãjeéh jwĩ túi jummat pínah niijná. Pánihna, Jesúsjeh yoobóp dih jwiít dih túi ubni ã jumna caá.

²⁶ Cãacwã jwĩ chājat pah yeejép chājni nihcan, Jesús dih yéej chājat peéh ã wihcan caá. Yeejép wã cātíh jumnijidih jeáboó ub bejnit, nihat cãacwã chah maáh Dios ãt waadánap wut jĩ. Pánih jumna, Jesús sacerdotewã ã chah maáhbüt jumna, jwiít dih túi teo wáacni ã jumna caá. ²⁷ Bita sacerdotewã ã jummat pah nihcan caá. Queétboó yeó jáap jummat pah nuñáp wãdih mao cáo wūhna, queétjeh ã yéej chājat jíib jwíih wūhnit, túttimah, cãacwã ã yéej chājat jíibüt ípĩ wūhup wut jĩ. Dawá láa páant ãt chājap wut jĩ, cãacwãdih Dios ã túi enat pínah niijná. Obohjeéhtih, Jesúsboó biíc láajeh wun wūhna, caanjéh ãih bácahdih míic wūhnit, cãacwãdih ã yéej chājat peéh ãt jíib chājap wut jĩ.* ²⁸ Moisésji ã wutat

* **7:27** Lv 9.7

pah sacerdotewã ã maáta pínahdih cáacwãdih ã waadát túutuchah, yéejat wihcannit ãt nihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, caán túttimah, Dios wẽp naóhna, ã wũúh páantjeh yéejat wihcanniboodih sacerdotewã ã chah maáh ãt waadánap wut jĩ.

8

Jesús sacerdotewã ã chah maáh jwiít dih ã túi teo wáacat

¹ Caán nihatdih naóhna, nindih bácah yeebdih naóhna caá wã chãjap: Sacerdotewã ã chah maáh panihni Jesús jwiít dih teo wáacni, jeáboó Dios ã jéihyepmant bóo bũwámant ã chũudna caá.* ² Pánih chũudnit, jwiít ãihwãdih ãpĩ wũbhna caá. Nin baácboó jumni, cáacwã ã chãjni Dioih mũúboó sacerdotewã Dioih cáacwãdih ãpĩ wũbhna caá. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó Dios ã chãjni mũú yoobat diítboó jumna, jwiít ãihwãdih ãpĩ wũbhna caá.

³ Nihat nin baác dih moón sacerdotewã ã maáta nuñúpwãdih ãpĩ mao cáo wũhna caá. Páant queétdih Dios ãt wutup wut jĩ, cáacwã ã yéej chãjat peéh ã jíb chãjat pínah niijná. Jwiít dih teo wáacni sacerdotedihbut mao cáo wũhat panihnidih Dios ãt wũhat túutup wut jĩ, jwĩ yéejat peéh ã jíb chãjat pínah niijná. Páant ã wũhat pah-jeh mũntih, Cristo jwĩ yéejat jíb caanjéh ãt míc wũhap wut jĩ, Dios jwiít dih ã wẽi enat pínah niijná. ⁴ Nin baácboó sacerdotewã wãát jumna caá. Pánihna, Jesúsboó nin baácboó páantjeh jumna nihna, sacerdote ãta jéh jumcan tagaá. ⁵ Nin baácboó jumnit sacerdotewã nin baác dih jumni

---

* 8:1 Sal 110.1

Dioih m̄udihjeh ĩ teo wāhna caá. Cāacwā caán m̄udih chājna, jeáboó jumni m̄u pánihni ĩt chājap wut jĩ. Páant ā jumchah, jeejıboó Moisésdih Dios āih m̄ú pınahdih chājat tútnit, “Meemdih wā naáwát pahjeh m̄untih wıih m̄udih, nihat caán diıtboó jumnidihbut túi yoobópdih ma chājat tútup”, āt niijıp wut jĩ.* 6 Obohjeéhtih, jeáboó jumni Dioih m̄ú nin baácboó jumni m̄ú chah túini ā jumna caá. Pánihna, Jesús sacerdote jumna, ā tewatboó nin baácđih jumni sacerdotewā ĩ tewat chah caá ā jumup. Dios Moiséswāđih “Yeebdih wā wutatđih jepahnit, wājeéh ñi túi jumnipna caá”, āt niij naáwáp wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, jwiıtdih “Jesús yeebdih ā wun wāhatboodih túi jenah joinıt, wājeéh ñi túi jumnipna caá”, āt niij naáwáp wut jĩ. Queédih ā naáwátji chah jwiıtdih ā naáwát ā jumna caá. Pánihna, Jesúsboó jwiıtdih túi ubni jumna, nin baácboó jumnit sacerdotewā chah wēpni ā jumna caá.

7 Ā jwıih wutatjıdih yoobópdih jéih jepahcan, cāacwā ājeéh ĩt jéih jumcap wut jĩ. Ā wutatjıdih jwı jéih jepahachah nihna, bıih naáwátđih Dios āta naóhcan tagaá. 8 Obohjeéhtih, ā wutatjıdih ĩ túi jepahcatđih enna, āih cāacwāđih jūihna, nin pah āt niijıp wut jĩ:

“Nin wā niijátđih ñi túi joyoó: Túttimah, nihat wıih cāacwā, Israel jaimenádih, Judá jaimenádihbut jáap naáwátđih wā naóhıpna caá.

9 ĩ n̄owā Egipto baácboó jumnitjıdih bacanit, ded pah wājeéh ĩ túi jummat pınahdih queédih

---

* 8:5 Ex 25.40

wã naáwáp yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant wã naáwát dih ĩ joí cádahap jĩ. Páant ĩ cádahat dih ennit, weembút queétdih wã cádahap jĩ. Páant queétdih wã naáwát ji pah jwúb naóhcan, mácah wã naóhbipna caá.

- 10 Túttimah nihat Israel jumenádih nin pah wã naóhbipna caá: Wã wutatih yeebdih wã túi náhniabipna caá. Páant wã náhnianachah, ñi túi wēi jepahbipna caá. Weém ñi Maáh jumna, yeebdih wã en daobipna caá. Yeéb wíhwã jumna, weemdíhjuh ñi úbhbiipna caá.
- 11 Pánihna, caán láa teo wáhnit dée, maáta déebut nihat weemdih túi jéihnit mícjeh ĩ jambipna caá. Pánih jéihnit jumna, det ĩ déewádih nin pah ĩ míc niy bohécan niit: ‘Ded pah jwí Maáh Dios ã jumatdih ma jéihyeé’, ĩ niijcán niit.
- 12 Pánihna, ĩ yéej chājatjidih yohnit, queétdih peéh chājcan, caandih chéneji wã jwúb náhnican niit”, Dios át niijp wut jĩ. *(Jer 31.31-34)*
- 13 Pánihna, jáap naáwát dih naóhna, ã jwíh naáwát ji át cádahat túutap wut jĩ. Caán máa naáwátjidih jáap naáwátboó jwúb túut numní ã jumna caá.

9

Dioih mui nin baacboó jumni, jeáboó jumni

¹ Dios Moisésjidih jwíh wutna, ded pah cáacwã caandih ĩ weñat pínahdih át naáwáp wut jĩ. Nin baác dih moón caandih ĩ weñat pínah muidih ded pah ĩ chājat pínahdihbut át naáwáp wut jĩ. ² Caán muidih nuñupwã chóojh it wāpáp wut jĩ.* Caán

* 9:2 Ex 26.1-30

mua diitboó chéne tólih ít chājap wut jī. Ī jwíh waád juibíni tólih “Dioíh tólih”, ít niijíp wut jī. Caán tólihboó ĩ jíí cáagat nahna át jumap wut jī.* Cáagat naabút át jumap wut jī. Caán cáagat naajíh sacerdotewā Diosdih ĩ wāhni pan naaná át jumap wut jī.* ³ Wúapni yégueh chóojíh ĩ jāh yaíhni tāahmant biíh tólih át jumap wut jī. Caán “Dios ā jumat tólih”, ít niijíp wut jī.* ⁴ Caán tólihboó chej jumnidih cáagnit ĩ cáwat naá át jumap wut jī. Caán naá orojíh ĩ chājni wut jī.* Orojíh ĩ chājni paihbut caanjíh át jumap wut jī.* Caan páih diítna orojíh ĩ chājni pamap át jumap wut jī. Caan pámap diítna “maná”, ĩ niijní át jumap wut jī.* Caan páih diítna Aaróníh íoh cajat nahbut chíih yabacni jum,* Dios ā wutatdih ā daác búudhniiji chéne jeé naanábut át jumap wut jī.* ⁵ Caan páih wāáp lajni naajíh chéne ángelwā orojíh ĩ pāp dodhnit ít jwāáh ñuhap wut jī. Queét ángelwā Dios caanjíh ā jumatdih júutna ít chājap wut jī. Pánihna, caanjíh jumna, Dios cāacwā ĩ yéejatdih āpí yohop wut jī.* Caán muudíh bóodih páant bóojeh tigaá wā naóh jwuhap.

⁶ Caán muudíh ĩ túi á mohat túttimah, sacerdotewā yeó jáap jumat pah jwíh waád juibíni tólihdih waadnít, Dios ā wutat pah ĩpí chājap wut jī.* ⁷ Sacerdotewā ĩ chah maáhjeh biíh tólihboó jópchi jumat pah biíc láa ā waadát yeó jáapdihjeh āpí waadáp wut jī. Pánih waadnít, ĩ maoni nuñáp ĩ wāhni pínah meépdih caanjíh jumni paih

* **9:2** Ex 25.31-40   * **9:2** Ex 25.23-30   * **9:3** Ex 26.31-33   * **9:4** Ex 30.1-6   * **9:4** Ex 25.10-16   * **9:4** Ex 16.33   * **9:4** Nm 17.8-10
* **9:4** Ex 25.16; Dt 10.3-5   * **9:5** Ex 25.18-22   * **9:6** Nm 18.2-6

wāapátdih āpī chíanap wut jī, caán meépdih en-nit, Dios cāacwā ī yéejatdih ā yohat pínah niijná. Meépdih ab bejcan, āpī jéih waadcáp wut jī. Diosdih uúbát túut niijná, caanjéh ā yéej chājatji, nihat bita judíowā ī jéihca naáh yéej chājatji jíbbut meépdih át ab waad béjep wut jī.* ⁸ Páant Dios ā chājatjijīh Túini Espíritu nin pah jwiítdih ā jéihyana caá: Moisésdih ā chājat túutni muú Dios ā jumát tólihboó cāacwā ít jéih waadcáp wut jī. Sacerdotewā ī chah maáhjeh caanná át jéih waadáp wut jī. Pánihna, Moisésdih ā chājat túutniji muú páantjeh ā jumuchah nihna, jwiít cāacwājeh Diosdih jwīta jéih uúbhcan tagaá. ⁹ Diosdih ī weñat muú ded pah ā jumátji, caán díitboó ded pah ī chājatjidihbut naóhna, jwiít buu moondíh nindih Dios bohéna caá ā chājap: Cāacwā Diosdih weñat túut niijná, nuñápwardih mao cáo wāhna yahna, Dios ā náah yacat pah táinit ít nihcap wut jī. Pánih chājna yahna, íih caolih páantjeh yéejni jumna, Diosjeéh ít jéih jumcap wut jī. ¹⁰ Nin pah ípī chājap wut jī: Nuñápdih mao cáo wāh, jeémp, babh, íih bácahnadih chocna, Moisés ā wutatji pah Diosdih ípī weñep wut yah jī. Obohjeéhtih, caán wutat pah chājna yahna, ī túut nuumát déedih queétdih át teo wáaccap wut jī. Pánihna, Dios jáap bohéatdih ā naawát túttimah, jon jātih bóo wutatboó dedé pínah nihcan caá.

¹¹ Obohjeéhtih, jwiítdih túi chājat túut niijná, Cristoboó sacerdotewā ī chah maáh yoobát jumnit, átát jūwúp wut jī. Pánih maáh jumna, jeáboó jumni Diosdih weñat muú yoobátdih át waadáp wut jī. Caán jeáboó jumni muú nin baácboó

---

* **9:7** Lv 16.2-34

cãacwã ï chãjni m̄uú chah táini ã jumna caá. ¹² Cristo Dios ã jum̄apboó cabra meépdih, jiwí meépdih Diosdih w̄hat túut niijná, ãt ub waadcáp w̄t jĩ. Obohjeéhtih, biíc láajeh jwiít dih w̄n w̄hna, ãih meép panihnidihjeh ãt ub waadáp w̄t jĩ. Pánih ub waadnít, jwĩ yéejatdih ã yohochah, jwiítboó páantjeh Diosjeéh jwĩ jum̄bipna caá. ¹³ Dios Moisésdih ã w̄tatjiboó “W̄nnitdih ñi ch̄úúchah, ñíih bácahdih quei pánihni ã naácna caá”, ãt niijíp w̄t jĩ. Pánihna, ñih bácah quei pánihnidih chocat túut niijná, cabra meép, jiwí meép,* jiwíwãdih ï cáwatji j̄óh̄j̄ihbut* sacerdotewã queétdih ïpĩ choj j̄ahanap w̄t jĩ. ¹⁴ Páant ï chãjachah ȳhna, queétdih ãt táí teo wáaccap w̄t jĩ. Obohjeéhtih, Cristo w̄anna, ãih meépboodíh ã yoh w̄h̄chah, jwiít dih búdí ã teo wáacna caá. Caán yéejat wihcanni jumna, cruzboó w̄anna, Túini Espíritu páantjeh jumni ã teo wáacatj̄h, caanjéh ãih bácahdih Diosdih ãt w̄h̄ap w̄t jĩ. Pánih chãjna, jwĩ yéejatdih yohnit, iiguípna jwĩ bejat déejidih ãt táí ub̄ap w̄t jĩ. Páant ã táí ubnit jumna, “Yéejat peéh weemdíh wihcan caá”, jwĩ niij jéihna caá. Pánih jumna, Dios, páantjeh jumni ã náahat pahjeh chãjnit jwĩ jumna caá.

Jáap naáwát

¹⁵ Moisés ã w̄tatjidih jepahna ȳhna, ï yéejat peéh queétdih páantjeh ã jum̄achah, cãacwã Diosjeéh ït jéih jum̄cap w̄t jĩ. Páant ï jum̄achah, nin jáap naáwãtdih naóhnit, “Cristoboó ã w̄n w̄hatj̄h̄jeh cãacwãdih w̄jeéh wã táí jum̄at túutbipna caá”, Dios ãt niijátji pah, ï yéejatdih

* **9:13** Lv 16.15-16   * **9:13** Nm 19.9,17-19

yohnit, ã ñíonitdih túi ubat túut niijná, Cristo ãt wun wũhup jĩ. Páant ã túi ubuchah, páantjeh ãjeéh jwiít ãihwã jwĩ túi jumnipna caá. Pánih jumna, ãihwãdih Dios ã wũhat pínahdih jwĩ bíbohbiipna caá.

16-17 Cãac ã wunat pínah jãtih, ã déewãdih ã wũhat pínahdih ãpĩ daác jwejna caá. Obohjeéhtih, ã buud jwũhcah, ãih bií déedih ã déewã ã jéih ub jwũhcan caá. Æ wunat pínah jãtih ã daác jwepni núo dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, ã wunat túttimah, ã daacátji pahjeh ãih bií déejidih ã ubbiipna caá. 18 Páant ã wuncah, caán núo dedé pínah ã nihcat pahjeh muntih, nuñúpdih ã maocah, Dios Moisésdih ã niijátjibut dedé pínah ãta nihcan tagaá.

19 Dios ã wutadidih Moisésji nihat ãih cãacwãdih ãt naóh beedánap wut jĩ. Pánih naóh péanit, jiwí meép, cabra meépdih mahjĩh ãt widip wut jĩ. Túttimah, oveja yoócdih ã duuni, hisopo wut jumni yílíp biícidih nah chéonit, ãt taj báahanap wut jĩ. Pánih taj báahanit, Dios ã wutadidih ã daacni tólihdih, nihat cãacwãdihbut ãt choj jãhanap wut jĩ. 20 Pánih choj jãhanit, nin pah Moisés queédih ãt niijíp wut jĩ: “Dios nin ã wutatjidih jwiítidih ã jepahat tútup jĩ, ãjeéh jwĩ túi jumat pínah niijná. Pánihna, caán meépdih enna, ã naáwát yoobópdih ã jumadidih jwĩ jéihna caá”, ãt niijíp wut jĩ.* 21 Túttimah, caán tólihdih cãacwãdihbut ã choj jãhaat pahjeh muntih, Diosdih ã weñat pínah muudih, nihat caán diítboó jumnidihbut ãt choj jãhanap wut jĩ.* 22 Páant tigaá, Dios ã wutat pah, meépdih yoh wũhat caá náahap, cãacwã ã yéejatdih ã yohat pínah niijná. Biquí

* 9:20 Ex 24.6-8; Zac 9.11; Mt 26.28 * 9:21 Lv 8.15

láanajeh cãacdih quei pánihni ã jumuchah, meépdih yoh wũhcan, mahjĩhjah chocat pínahdih Dios ãt wutap wut jĩ. Meép panihnijĩh choccannidih, Dios cãaquih yéejatdih ã quíib buudcán niít.* ²³ Pánihna, nin baácboó jumni Diosdih ã weñat mũú, nihat caán diitboó jumnibat quei wíhcanni panihni ã jumat pínah niijná, nuñúp meépdih yoh wũhat ãpĩ náahap wut jĩ. Moiséswã caán mũudih jeáboó jumni mũú pánihni ãt chãjap wut jĩ. Jeáboó jumni mũú Dioih mũú yoobát ã jumuchah, chah túini meép panihnidih yohat caá náahap.

Cristo biíc láajeh ã wun wũhat

²⁴ Nin baácdih bóo Diosdih ã weñat mũú cãacwã ã chãjnidih Cristo ãt waadcáp wut jĩ. Caán mũudih waadcánjah, yoobópdih jeáboó ãt bejep wut jĩ, Dios ã jumapboó jwiitdih mũbát túut niijná. ²⁵ Nin baácdih moón sacerdotewã ã maáta jópchi jumap pah Diosdih weñat túut niijná, ã jumni tólihboó nuñúp meépdih ãpĩ mũb waadáp wut jĩ. Obohjeéhtih, Cristo biíc láajeh wunna, ãih meép panihnidih Dios ã jumap tólih yoobátboó ãt mũb waadáp wut jĩ. ²⁶ Cristo dawá láa waadná nihna, nin baácdih Dios ã chãjat túttimah, nihat cãacwã jwĩ yéej chãjatji jíib, dawá láa caandih wun wũhat ãta náah tagaá. Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapna jwĩ yéejatdih yohat túut niijná, nin baácboó biíc láajeh cãac jumnit, ãt wun wũhup wut jĩ. ²⁷ Nihat cãacwã biíc láajeh jwĩ wunna caá. Páant jwĩ wunat túttimah, túinitdih, yeejépwãdihbut Dios ã ñíobipna caá, yeejépwãdih peéh chãjat túut niijná. ²⁸ Biíc láajeh jwĩ wunat

---

* 9:22 Lv 17.11

pah, dawá cãacwã jwĩ yéejatdih yohat túut ni-ijná, Cristobat biíc láajeh át wun wũhup wat jĩ. Túttimah, ã jwúub dei jũóhbirna caá, páant mantih. Pánih jwúub dei jũóhnit, jwĩ yéejatdih yohat túut niijná, ã jwúub wun wũhcan niít. Obohjeéhtih, jwiít caandih wēi pãinitdih ubudih ã jũóhbirna caá, páantjeh ã pebhboó Diosjeéh jwĩ jummat pínah ni-ijná.*

10

Máa naáwát ã teo wáaccat

¹ Cristoih dooná túini yoobát ã jumna caá. Obohjeéhtih, Moisés ã watatji túini pah jumna yuhna, biíc yoobó nihcan caá. Caán watatdih jepahnit, yeó jáap jummat pah, nihat jórchina nuñúpwãdih mao cáo wũhna, Diosdih ipĩ weñep wat yah jĩ. Obohjeéhtih, pánih chãjna yuhna, cãacwã ã yéejatdih ã jéih yoh beedácan caá. ² ã jéih yoh beedána nihna, biíc láajeh Diosdih pánih wũhnit, “Buu yéejat peéh jwiítidih ã wihcan caá”, ãta niij jenah joi tagáa. Pánih jenah joiná, nuñúpwãdih mao cáo wũhatdih ãta cádah tagáa. ³ Obohjeéhtih, jórchi jummat pah nuñúpwãdih mao cáo wũhna, cãacwã ã yéejatdih ã jéih quíib buudcán caá. ⁴ Pánihna, jiwí meépdih, cabra meépdihjeh Diosdih jwĩ wũhuchah yuhna, jwĩ yéej chãjatdih ãta yoh beedácan tagáa.

Cristo ã wun wũhat

⁵ Páant yoobópdih ã jumuchah, Cristo nin baácboó ã cãac jummat pínah jãtihbit nin pah Diosdih át niijíp wat jĩ:

---

* **9:28** Is 53.12

“Cãacwã nuñúpwãdih mao cáo wãhna, trigo ojdihbut ã wãhatdih ma náahcan caá. Pánih náahcan, con baácboó ma cãac jumãt tútuchah, ma chãjni bácah meemdih weñani pínah ã jumbipna caá.

6 Cãacwã ã yéejatdih ma yohãt pínah niijnã, nuñúpwãdih ã mao cáo wãhuchah, ma wëi encan caá.

7 Pãant ma wëi encatdih jéihnit, ninboó jumna, ma náahãt pah chãjadih wã bejbipna caá. Pãant ma naáwãtdih naóh yapani ã niij daacãp jã”, Cristo ã ípdih ãt niijíp wut jã. (Sal 40.6-8)

8 “Cãacwã nuñúpdih ã mao cáo wãhat pínah, trigo ojdihbut ã wãhat pínahdih queétdih ma náahcap jã. Pãant ã wãhuchah yuhna, ma wëi encap jã”, Cristo ãt jwíh niij naáwãp wut jã. Moisés páant queétdih ã chãjat tútuchah yuhna, caandih Dios ãt wëi encap wut jã. 9 Pãant niij péanit, nin pah ãt jwúb niijíp wut jã: **“Meém ma náahãt pah chãjadih wã bejbipna caá”**, ãt niijíp wut jã. Pãant ã niijíchah, nin pah jwí jéihna caá: Jon jãtíh nuñúpwãdih ã mao cáo wãhatjidih cádahãt tútñit, biíh bohéãtboodih Dios naóhna ãt chãjap wut jã. 10 Pánihna, Jesucristo ã íp ã náahãt pah wun wãhñit, jwiít cãacwã jwí yéejatdih ãt yoh wãhup wut jã. Biíc láajeh wunna, ãih bácahdih ãt wãhup wut jã, jwiít ãihwã Diosjeéh páantjeh jwí jumãt pínah niijnã.

11 Niãhat sacerdotewã yeó jáap jumãt pah Diosdih weñãt muáboó teonit, nuñúpwãdih ípã mao cáo wãhna caá. Obohjeéhtih, páant ã mao cáo wãhna yuhna, cãacwã ã yéejatdih ã jéih yoh beedãcan caá.*

* 10:11 Ex 29.38

¹² Obohjeéhtih, jwĩ yéejatji jíib Cristoboó biíc láajeh wun wūhna, jwĩ yéejatdih át tái yoh beedánap wut jĩ. Pánih yoh beedá péanit, ā íp pebhna pūuh laab béjnit, ā jéihyepmant bóo buwámant, át chúudup wut jĩ. ¹³ Caanná chúudnit, caandíh eníhcannitdih ā íp ā yap yohat pínahdih ā pāina caá.* ¹⁴ Pánihna, biíc láajeh wun wūhnit, Dioíhwā ĩ yéejatdih át yohop wut jĩ, yéejat wihcannitjeh páantjeh ĩ jumat pínah niijná.

¹⁵ Caán yoobópdiĥ ā jumatdih naóhna, Dios naáwátđih naóh yapanidih Túini Espírituboó nin pah át niĳ daacát túutup tajĩ:

¹⁶ “Nin pah Dios ā niĳíp be: ‘Túttimah bóo láa niĥat cāacwāđih nin pah wā niĳ naóhbipna caá: “Wā wutatđih yeebđih wā náhnianachah, wēinit ñi jepahbipna caá.

¹⁷ Ñi yéej chājatđih wā jwúub náhnican niít”, wā ni-ijbípna caá, Dios ā niijná caá”, át niĳ daacát túutup tajĩ. *(Jer 31.33-34)*

¹⁸ Pánihna, jwĩ yéej chājatđih ā yohochah, jwĩ yéejat jíib sacerdotewā nuñúpdih ĩ jwúub mao cáo wūhatđih jwĩ náahcan caá.

Uumcanjeh, Diosđih jwĩ jéih úúbát

¹⁹ Wā déewā panihnitá, Jesúsboó wun wūhna, āih meépdih ā yohochah, jwiítboó uumcanjeh, Dios pebhna waadnit pah, caandíh jwĩ jéih úúbhna caá. ²⁰ Pánihna, nin baácđih moón sacerdotewā ĩ maáta ĩpĩ chājatji buu láa jwiítđih dedé pínah niĥcan caá. Cristoboó jwĩ yéej chājatji jíib ā wun wūhuchah, caán tóliđđih jāh yaíhni chóđđih ā yeo dei bejehchah,* jáap namá panihnidih át chājap

* **10:13** Sal 110.1 * **10:20** Mt 27.51; Mr 15.38; Lc 23.45

wut jĩ, Dios ã jumupna jwĩ túi waadát pínah ni-ijná.* 21 Pánihna, jwiítboó Dioíh m̄uh pánihnit jwĩ jumuchah, jeáboó jumna, jwiít dih wúbh wühni Cristo chah wēpni sacerdote ã jumna caá. 22 Páant ã jumatih jéihna, umcanjeh, caandíh túi jenah joiná, Dios pebhna waadnít, caandíh jwĩ wúbát dée caá. “Cristo weemdíh wan wühna, wã yéejat dih ã yohochah, buu yéejat jíib weemdíh wihcan caá”, jwĩ níj jéihna caá. Pánih jenah joí cádahcan, mahjĩh jwĩ chocat pah, quei wíhcannit panihnit jwĩ jumatih dée caá.* 23 “Yeebdíh wã túi ubbipna caá”, ã ni-ijátji pah ã chãjbipna caá. Páant ã chãjat pínah dih túi jéihnit, bitadihbut caandíh jwĩpĩ naóhna caá. Caandíh jwĩ túi náhnit dée caá. 24 Pánih náhnit, jwĩjeéh jumnit dih oina, teo wáacnit, nihat biíc dih jwĩ túi jumatih dée caá. 25 Dios dih weñat túut níj ná, jwĩ míic wáacat dée caá. Bitá ã míic wáacat dih cádahna caá ã chãjap. Páant ã cádahachah yuhna, jwiítboó jwĩ cádahca boj jíih. Nin baácboó jwĩ Maáh ã jwúb dei júwát pínah bahnijeh ã judhna caá. Caandíh jéihna, jwiít áihwã búdí jwĩ míic weña jíih.

26 Yoobóp dih jumni naáwát dih jwĩ jéihna yuhna, “Wã náahat pah wã chãjbipna caá”, jwúb níj jenah joinít, jwĩ yéej chãjachah, Dios jwĩ yéejat dih ã yohcan níit. 27 Páant jwĩ chãjachah, ã tobohna caá. Nihat Dios dih eníhcannit dih peéh chãjnit, iiguípna ã bejat túutbipna caá. Pánihna, caandíh cádahnit, jwúb yéej chãjnit dihbut biíc yoobó ã peéh chãjbipna caá. Páant ã peéh chãjat pínah búdí um náah jumni caá.* 28 Moisés ã wutatjidih ded ã yap yohochah,

* 10:20 Jn 14.6 * 10:22 Lv 8.30; Ez 36.25 * 10:27 Is 26.11

judíowã ã maáta caán yap yohnidih ãpĩ peéh chãjap wut jĩ. ã yéej chãjachah ennitji, biíc peihcannit caandíh ã naóh yacachah, ã naáwát yoobópdih ã jummatdih ãt jéihyep wut jĩ. Pánih jéihnit, jĩgah encanjeh, caandíh ãpĩ mao yohop wut jĩ. Biíc peihcannit wihcah, chénewã caandíh ã naóh yacachah, ãpĩ peéh chãjap wut jĩ.* ²⁹ Páant ã peéh chãjat chah, Dios ã wãúhdih eníhcannitboodíh ã peéh chãjbipna caá. Cristo wun wãhna, áih meépdih ã yoh wãhuchah, Dios jwĩ yéejatdih ã yohna caá. Páant ã yohat pínahdih jwiitdih ãt naáwáp wut jĩ. Obohjeéhtih, det yéejatdih yohnit jumna yuhna, túttimah caandíh yap yohna, jwãub yéej chãjnit, “Jesúih meép oboh jumni ã jumna caá”, ã níj jenah joiná caá. Páant níj jenah joinít, queétdih oini Túini Espíritudih yeejép naóhna caá ã chãjap. Páant ã chãjachah ennit, Dios queétdih búdí ã peéh chãjbipna caá.* ³⁰ “Det ã yéej chãjatji jíb weém caá wã peéh chãjbip. Wíihwã jumna yuhna, yeejép ã chãjachah, queétdih wã peéh chãjbipna caá”, ãt níjíp wut jĩ.* “Yoobópdih tigaá Dios páant níj naóhni ã jumap”, jwĩ níj jéihna caá. ³¹ Pánihna, Dios chah wẽpni ã jumuchah, yéej chãjnitdih ã peéh chãjat pínah úum náah jumni caá. ³² Jãtíh ded pah ñi jumattjidih ñi túi náhninaá. Túini doonádih joiná, jwíih jepahnit, dawá láa búdí yeejép yapna yuhna, Jesúsdiñ ñit cádahcap tajĩ. ³³ Biquí láana cáacwã ã enechah, bita yeebdíh yeejép naóhnit, yeejép ãt chãjap tajĩ. Biíh láa bita Jesúihwãdih yeejép ã chãjachah enna, yeejép yapnitdih ñit jĩgah en teo wáacap tajĩ. ³⁴ Bitadiñ nemat

* **10:28** Dt 17.6; 19.15   * **10:29** Ex 24.8; He 13.20   * **10:30** Dt 32.35-36; Ro 12.19

múboó ã nemechah ennit, yeebbút ñit jĩgahap tajĩ. Ñĩih bií déedih ã dúuc wáyachah yuhna, jĩgahcanjeh, “Ã táina caá”, ñit niijíp tajĩ. “Nin baácdih bóo chah túini jeáboó wã bíbohat pínah páantjeh ã jumna caá”, niij jéihna, ã dúuc wáyachah yuhna, ñit weñep tajĩ. ³⁵ Pánihna, úumcanjeh, Diosdih ñi túi jenah joí cádahca bojoó. Páant ñi cádahcat jíib, yeebdih ã túi chãjbipna caá. ³⁶ Yeejép yapna yuhna, Dios ã náahat pah ñi chãj cádahca bojoó. Páant ñi chãj cádahca, “Wĩihwãdih wã pebhboó wã túi jumat túutbipna caá”, Dios ã niijátji pah, yeebdih ã túi chãjbipna caá. ³⁷ Nin pah Dios naáwãtdih naóh yapani ãt niij daacáp tajĩ:

“ Wã wahni ã juibíát pínah bahnibitjeh ã jedhna caá.

³⁸ Pánihna, wĩihwã, wã náahat pah chãjnit, wã wahnidih túi jenah joinít, ã túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, caandih ã cádahachah, queédih wã wēi encan niít’, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajĩ. *(Hab 2.3-4)*

³⁹ Obohjeéhtih, jwiítboó Diosdih cádahcan, iiguípna bejnit pínah nihcan caá. Caandih túi jenah joinít jumna, páantjeh ãjeéh jwĩ jumbipna caá.

11

Diosdih túi jenah joyát

¹ Nin pah Diosdih túi jenah joyát ã jumna caá: Diosdih túi jenah joiná, jwiít dih ã túi chãjat pínahdih jwĩ túi jéihna caá. ã niijátji pahjeh ã chãj jwuhcah yuhna, “Ã niijátji pah yoobópdih ã chãjbipna caá”, jwĩ niij jéihna caá. Páant ã chãjat pínahdih encan yuhna, “Yoobópdih páant ã chãjbipna caá”, jwĩ niij

jenah joiná caá. ² Páant ã túi jenah joyóchah ennit, Dios jon játih moondíh át túi wēi enep wut jī.

³ Diosdih túi jenah joinít, nin pah jwī jéihna caá: Dios ã naáwát wēpatjīh nihatdih át chājap tajī. Pánihna, jwī enca naáhjidih nihat buu jwī enni pínahdih át jíghanap wut jī.*

⁴ Abeljiboó Diosdih túi jenah joiní jumna, ove-jadiah maó cáo wūhñit, caandíh át weñep wut jī. Obohjeéhtih, ã úud jeñé Caín ã momatji quehedih-jeh Diosdih át wūhup wut jī. Pánihna, Dios Abel ã wūhñiboodíh chah át wēi enep wut jī. Pánih wēi enna, “Weemdíh túi jenah joinít, Abel túini ã jumna caá”, át niijíp wut jī. Caán ã wunat túttimah yuhna, ã túi jenah joyátjidih bohénit, ded pah jwiítboó jwī túi jenah joyát pínahdih jwī jéihna caá.*

⁵ Enocboó Diosdih túi jenah joiní ã jumuchah, Dios caandíh át wēi enep wut jī. Pánih wēi ennit, ã wuncat pínah niijná, nihat bácahjah Dios jeáboó caandíh át ub bejep wut jī. Páant ã ub bejat túttimah, cáacwā caandíh ít jéih bid juicáp wut jī.*

⁶ Páant ã yapatjidih jenah joinít, “Diosdih túi jenah joicán, caandíh jwī jéih weñacan caá”, jwī niij jéihna caá. Ded caandíh bidniboó “Dios ã jumna caá. Pánihna, caandíh wā túi bidichah, weemdíh ã túi chājbipna caá”, niij jenah joyát caá náahap.

⁷ Noéjiboó Diosdih túi jenah joiní jumna, ded pah ã chājat pínahdih ã naáwáchah, át túi jepahap wut jī. Pánih jepahñit, ájeéh bóli, ã weh, ã weh áana yaádh bíicdih pobyitdih túi yapat túut niijná, búdí jāáj

* **11:3** Gn 1.1; Sal 33.6,9; Jn 1.3   * **11:4** Gn 4.3-10   * **11:5** Gn 5.21-24

chóodih át chãjap wut jĩ. Pánih táí jenah joiná, nihát bita yeejép ĩ chãjachah enna, queétdih át rejãmcap wut jĩ. Pánihna, Diosdih ã táí jenah joyóchah, “Caán táini ã jãmna caá”, Dios át niúj enep wut jĩ.*

⁸ Abrahamjiboó Diosdih táí jenah joiní jãmna, Dios ã wũhni pínah baácboó ã bejat tútũchah joinít, át jepahap wut jĩ. Caandih jepahnit, ã jãmni baácmant bejna, ã jéihca naáh baácna át jũibínap wut jĩ.* ⁹ Páant ã jũibínachah, “Nin baácdih yeebdih wã wũhbipna caá”, Dios ã niijíchah joinít, caán baácdih át chãwáp wut jĩ. Caandih, ã wũúh Isaacdih, ã jũima Jacobdihbut “Nin baácdih yeebdih wã wũhbipna caá”, Dios át niúj naáwáp wut jĩ. Queét caán baácdih moón nihcan yũhna, Diosdih táí jenah joinít jãmna, nuñúp chõonadih yũh taj cáagni mũunáadih chãjnit, caánboó ĩt jãmup wut jĩ.* ¹⁰ Pánih jãmna yũhna, caanjĩh ã jãm jwuhat pínahdihjeh Abraham át jéihyep wut jĩ. Jeáboó jãmni tútchina ã bejat pínahboodih wēi pãina át chãjap wut jĩ. Caán tútchi Diosboó ã jenah joyát pah chãjni ã jãmũchah, bũudcán, páantjeh ã jũmbipna caá.*

¹¹ Abraham behe, ãjeéh bóli Sarabut beh wili, weh wihcannit ĩt jãmup wut jĩ. Queét chénat pah behnit jãmna yũhna, Abraham Diosdih táí jenah joiní jãmna, Dios ã teo wáacatjĩh ĩt weh jãmup wut jĩ. “Dios ã niijátji pah ã chãjbipna caá”, Abraham ã niúj jenah joyát jíib, Sara mit weh jãmup wut jĩ. Pánihna, Abraham behe jãmna yũhna, ã wũúhdih át enep wut jĩ.* ¹² Abrahamji wũnni dée

---

* **11:7** Gn 6.13-22   * **11:8** Gn 12.1-5   * **11:9** Gn 35.27   * **11:10**
He 13.14   * **11:11** Gn 17.19; 18.11-14; 21.2; Ro 4.17-22

ã j̄um̄chah yuhna, ã j̄uimená dawá ãt cãac poonap w̄ut j̄ĩ. Cúiwãdih, óondihbut jwĩ jéih jenah encat pah ã j̄uimenádihbut jwĩ jéih jenah en buujácan caá.*

¹³ Queét nihat Diosdih táí jenah joinít, ãt buudúp w̄ut j̄ĩ. “Yeebdíh caán baácđih wã wãh̄bipna caá”, Dios queétđih ã niijn̄j̄i baácđih j̄uibícanjeh, ãt w̄un̄ap w̄ut j̄ĩ. Caán baácđih queétjeh bíbohcan yuhna, Dios ã niijátj̄i pah, túttimah ã j̄uimená ã bíbohat pínahđih ãt jéihyep w̄ut j̄ĩ. Pánih jéihnit, ãt weñep w̄ut j̄ĩ. Pánihna, “Nin baácđih jibnitjeh jwĩ j̄um̄na caá”, ãt niijíp w̄ut j̄ĩ.* ¹⁴ Páant niijná, bíh̄h baácđih ã bidatj̄idih jwĩ jéihna caá. ¹⁵ Pánih bidnit, ã jwíh̄h j̄um̄ni baácna jwúub̄ bej̄íhna nihna, ãta jéih jwúub̄ bej̄ tagaá. Pánihna, “Bíh̄h baácđih jwĩ bidna caá”, niijná, jon j̄ãt̄ih ã cádahni baácđih niijná ãt chãjcap w̄ut j̄ĩ. ¹⁶ Obohjeéhtih, chah túini baácboodíh bidna ãt chãjap w̄ut j̄ĩ. Caán ã bidni baác jeáboó caá ã j̄um̄ap. Caánboó ãh̄h tútchi pínahđih Dios ãtát ámoh péanap w̄ut j̄ĩ. Pánihna, “Dios jwĩ Maáh caá”, ã niijíchah joinít, ãt tíccap w̄ut j̄ĩ.

¹⁷⁻¹⁸ Túttimah, Dios Abrahamđih ã wãúh̄h Isaacđih ãt mao cáo wãhat túut̄ap w̄ut j̄ĩ. “¿Yoobópdih niít weemdíh ã táí jenah joí?” niijná, páant ãt w̄ut̄ap w̄ut j̄ĩ. Pánihna, Abraham Diosđih táí jenah joiní j̄um̄na, ã niiját pah ãt chãjap w̄ut j̄ĩ. “Ma wãúh̄h Isaacj̄ih ma j̄uimenádih wã cãac pooabipna caá”,* Dios ã niijátj̄idih náhnina yuhna, Abraham caandíh̄jeh mawat túut̄ ãt chãjap w̄ut j̄ĩ.* ¹⁹ “Wã wãúh̄h Isaacđih wã mao wãh̄uchah, Dios caandíh ã jéih booabipna caá”, Abraham

* **11:12** Gn 15.5; 22.17; 32.12   * **11:13** Gn 23.4; 1Cr 29.15; Sal 39.12   * **11:17-18** Gn 21.12   * **11:17-18** Gn 22.1-14

ãt niij jenah joyóp wut jĩ. Páant ã mawat túut chãjachahjeh, Dios caandih ãt cádahat túutup wut jĩ. Páant ã mawíhni jwúub báadhni pah caandih ã enechah, ã wúuh ãjeéh ãt jwúub jumup wut jĩ.*

²⁰ Pánihat túttimah, Isaacboó Diosdih túi jenah joini jumna, ã weh Jacob, Esaúdihtat “Túttimah, Dios meemdih búdí ã túi chãja naáh”, ãt niijíp wut jĩ.*

²¹ Pánihat túttimah, Jacobboó, Diosdih túi jenah joini jumna, ã wunat pínah jãtihbit ãih wúuat nahjĩh too caj ñahnit, Diosdih ãt weñep wut jĩ. Pánih wëinit, ã wúuh José ã weh chénat pahdih “Meemdih Dios búdí ã túi chãjbipna caá”, ãt niijíp wut jĩ.*

²² Túttimah, Joséboó, Diosdih túi jenah joini jumna, ã wunat pínah jãtih judíowã Egipto baácboó jumnitji i bejat pínahdih ãt naáwáp wut jĩ. Pánih naóhnit, ã jwimená pínah ãih bácahjidih i ub bejat pínahdih ãt wutup wut jĩ.*

²³ Túttimah, Moisés mánaboó Diosdih túi jenah joini jumna, ã cáac jumuchah, caandih biic peihcanni widh it bih bíbohop wut jĩ. Túinibit ã jumuchah ennit, caandih it bihip wut jĩ.* Caán baácdi h moón i maáhdih úumcanjeh, judíowã i wehdih ã mawat túutuchah, it jepahcap wut jĩ.*

²⁴ Túttimah, Egipto baácdi h moón i maáh nuúm Moisésdih mit behanap wut jĩ. Páant mijeéh behna yuhna, Diosdih túi jenah joini jumna, “Caánt mi

* **11:19** Gn 22.13   * **11:20** Gn 27.27-29,39-40   * **11:21** Gn 47.31-48.20   * **11:22** Gn 50.24-25; Ex 13.19   * **11:23** Ex 2.2
* **11:23** Ex 1.22

wūáh caá”, ĩ niiját dih át náahcap wut jĩ.* ²⁵ Caandih behanĭh mi déewāboó wēinit, yeejép ĩ chājachah enna yahna, át chājihcap wut jĩ. Pānih chājcan, Dioihwā biíc di h yeejép át yapat wut jĩ. ²⁶ Dios ā wahnĭ pínah Cristodih cāacwā yeejép ĩ chājat pínah pah Moiséswā di hbut Egiptodih moón yeejép ĩt chājap wut jĩ. Pānihna, ni hat Egiptodih moón búdí jíib jumnidih ĩ bíbohat di h náahcanjeh, Dioihwā biíc di h ā jumāt jíib bita yeejép ĩ deh wat pínah di h át nĩwip wut jĩ. Túttimah, ā tái chājat jíib, Dios caandih ā tái chājat pínah di h jenah joí waáwána, yeejép ā yapat pínah di h át nĩwip wut jĩ.

²⁷ Dios di h tái jenah joiní jumna, Egipto baác di h moón ĩ maáh ā líjichah yahna, caandih úumcanjeh, caán baác mant át bejep wut jĩ. Dios jígo hcanĭ ā jumuchah yahna, jígo hni di h ā enat pah ā wut at di h Moisés át jepah cádahcap wut jĩ.* ²⁸ Moisés caandih tái jenah joiní jumna, judíowā di h Dios ā tái ubat pínah di h át jéihyep wut jĩ. Pānih jéihna, Dios ā wut at pahjeh queét judíowā di h ĩih jēcnadi h oveja wūáh meép jĩh át nāñat túutep wut jĩ. Páant ĩ nāñat di h ennit, Dios ni hat ĩ jwíih túuhniti di h ā mawat túatni ángelboó judíowā ĩ jwíih túuhnitboodih át maocap wut jĩ. Caán oveja wūáh di h mao péanit, Moisés ā wut at pahjeh, ĩ jumāt yoobó ĩt jeémép wut jĩ. Caán jeémát, Pascua ĩ niijní, biíc di h ĩ jwíih jeémp láa át jumep wut jĩ.*

²⁹ Túttimah, Dios di h tái jenah joinít jumna, “Muj Mac Dumi”, ĩ niijní muj di h, mah wi hcanni namá di h judíowā ĩt chúh bejep wut jĩ. Obohjeéhtih, Egiptodih moón queé di h nūun béjnit, muj

* **11:24** Ex 2.10-12   * **11:27** Ex 2.15   * **11:28** Ex 12.21-30

ã jwáub dæj yóh lajachah, ãt chĩc wæn beedép wæt jĩ.*

30 Pánihat túttimah, Diosdih táí jenah joinít jumna, judíowã Jericó tátchidih bóo búdí wáihyat júða yehmant ãt púud bejep wæt jĩ. Siete yeó jáap pohba caán tátchidih ãt púudap wæt jĩ. Páant bóí yeó jáap ã púudat túttimah, caán wáihyat júða ãt boto jéen bejep wæt jĩ.*

31 Diosdih táí jenah joiníh jumna, Jericó tátchidih bóli deoh nah jumnih, Rahab wæt jumnih, judíowã en waóhndih wēi jwááhnit, mit teo wáacap wæt jĩ. Páant mi teo wáacatji jíib, caán tátchidih moón Diosdih yap yohnitdih maonit, judíowã caántboodíh ãt maocap wæt jĩ.*

32 Bitá Diosdih táí jenah joinítidih naáwíhna yuhna, queét dawá ã jumachah, wã jéih naóh daác beedácan caá. Gedeón,* Barac,* Sansón,* Jefté,* David,* Samuel,* Dios naáwátidih naóh yapanitbut, nihat ãih doonádih wã naáwíhna yuh caá. Obohjeéhtih, queétdih wã naóh daáccan níit.

33 Diosdih táí jenah joinít jumna, biquína bíih baácdih moondíh míic maona, ãt yap yohop wæt jĩ. Bitá ãih cãacwádih táinijeh ãt wutap wæt jĩ. Páant Diosdih ã táí jenah joyóchah, “Yeebdíh wã teo wáacipna caá”, ã níijátji pah queétdih ãt teo wáacap wæt jĩ. Bitá táí jenah joinít jumna, jíowã queétdih ã jeémíhichah yuhna, Dios ãih jacnadih ãt nemep wæt jĩ.* 34 Bitá táí jenah joinít jumna, búdí iigátboó

* 11:29 Ex 14.21-31 * 11:30 Jos 6.12-21 * 11:31 Jos 2.1-21; 6.22-25 * 11:32 Jue 6.11-8.32 * 11:32 Jue 4.6-5.31 * 11:32 Jue 13.2-16.31 * 11:32 Jue 11.1-12.7 * 11:32 1S 16.1-1R 2.11 * 11:32 1S 1.1-25.1 * 11:33 Dn 6

ɟumna yuhna, ıt iigcáp wut jĩ.* Bita táı jenah joinıt ɟumna, queétdih ı maoyohíhichah yuhna, ıt jwei béjep wut jĩ. Bita wēpcannitji ɟumna yuhna, Diosdih táı jenah joiná, wēpépwā ıt ɟumap wut jĩ. Pánih ɟumnit, bíih baácmant jũóhnit queétdih eníhcannit soldadowādih míic maonit, ıt yap yohop wut jĩ.
³⁵ Biquína yaádh Diosdih ı táı jenah joyát jíib, ı déewā wanah bejnitjidih Dios át booa wuhap wut jĩ.*

Obohjeéhtih, bita Dioíhwā ı ɟumat jíib, queétdih teonit, bádı yeejép ıt chājap wut jĩ. “Diosdih macádahachah, jwı watbipna caá”, queétdih ıt niijíp wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant ı niijíchah yuhna, jeáboó chah túini pebhboó ı bejat pínahdih náahna, ıt jepahcap wut jĩ. Páant ı jepahcat jíib, queétdih yeejép ı chājachah, ıt wanap wut jĩ.
³⁶ Bita Diosdih táı jenah joinıtdih yeejép deohnit, bádı ıt pañap wut jĩ.* Bitadih chéonit, nemat muúboó ıt nemep wut jĩ.*
³⁷ Bitadih jeejĩh yohnit, ıt mawap wut jĩ.* Bitadih ıih bácahdih tac yoób ıt bóodop wut jĩ. Bitadih íibat naajĩh ıt mawap wut jĩ.* Bita moh yéejnit ɟumna, oveja chóo, cabra chóodihjeh ıt dawáp wut jĩ. Queétdih ñuunnıt, bita bádı yeejép ıt chājap wut jĩ.
³⁸ Queét chah túinit ɟumna, nin baácdih moón yeejépwā bíicdih ɟumnit pínah ıt nihcap wut jĩ. Queét Diosdih táı jenah joinıtboodih cáacwā ı náahcah, muú wihcapboó, jeéboobát ıpı jib bejep wut jĩ. Pánih jib bejnit, jeé íitboó, baácboó ɟumni íitboobát ıpı ũwap wut jĩ.

* **11:34** Dn 3   * **11:35** 1R 17.17-24; 2R 4.25-37   * **11:36** Jer 20.2; 37.15   * **11:36** 1R 22.26-27; 2Cr 18.25-26; Jer 20.2; 37.15; 38.6   * **11:37** 2Cr 24.21   * **11:37** Jer 26.23

39 Queét nihat caandíh túi jenah joinít dih Dios búdí át wēi enep wut jī. Pánih túi jenah joinít jumna yuhna, “Yeebdíh chah túini baácdih wã wãhbpna caá”, Dios ã niijníji baácdih ít juibí jwuhcap wut jī. 40 Páant niíj naóhna, nin pah Dios niíj jenah joiná át chãjap wut jī: “Queét wíihwã, táttimah jumnit wíihwãbut wã pebhna ĩ juyúchah, queét nihat bíícdih táinit yoobát wã jummat túatbpna caá”, át niíj jenah joyóp wut jī. Pánih jenah joiná, játih ã chãjatji chah túini jwiít dih ã chãjbipna caá.

12

Jesús dih túi jenah joí cádahca boj jíh

1 Queét wã naóh nit dawá Dios dih túi jenah joí cádahcannit ĩ jumattjidih jéih nit, yéej chãj cádah nit, jwiítbut Jesús dih jwí túi jenah joí cádahca bojat dée caá. Nin pah caá jummat náahap: Náoni ã túi nãwíhichah yuhna, chodóp dih duo béjna, ã jéih wēp nãocan caá. Yégueh wáupnidih duoná, ã túi jéih nãocan caá. Páant ã jummat pah Dios dih jwí túi jepahíhna yuhna, jwí weñat pínahdihjeh chãjna, caandíh jwí túi jéih jepahcan caá. Pánihna, jwí yéej chãjat dih cádahat caá náahap. Chah wēp nãoniboó ã túi péaat pahjeh, jwiítbut Dios ã náah yacat pah jwí chãj cádahca bojat dée caá. 2 Jesús dihjeh jwí túi náhni jíh. Caanjéh Dios dih túi jenah joí waóhni jumna, jwiít dih túi jenah joyát túatnibut ã jumna caá. Pánihna, caandíh jwí túi jenah joí cádahcat pínah niijná, jwiít dih ã teo wáacna caá. Cruzboó wunna yuhna, ã íp dih át túi jenah joí cádahcap wut jī. Cruzboó wunat tíic náah jumni ã jumuchah yuhna, ã íp ã jumupboó ã weñat pínahdih

jéihna, tíccanjeh, cruzboó át wunap wut jĩ. Pánihna, buu chah maáh jamna, Dios ã jéihyepmant bóo buwámant ã chúdna caá.*

³ Jesúsdiñ eníhcannit caandíh búdí yeejép ĩ chājachah yuhna, Dios ã náah yacat pah át cádahcap wut jĩ. Páant ã cádahcatjidih ñi túi náhninaá, yeebdíhbut yeejép ĩ chājachah yuhna, biíc yoobó cádahcat túut niijná. ⁴ Bitá yeebdíh tabit yeejép chājna yuhna, ĩt mao yohcap taga. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh ĩt mao yohop wut jĩ. Páant yeejép ã yapatjidih náhninit, yeebdíh yeejép ĩ chājachah yuhna, caandíh ñi cádahca bojoó. ⁵ Dios yeéb ã wehdih ã naáwátjidih ¿ñi quíib buúd niít? Yeejép ñi yapat pínahdih ã naáwátidih naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajĩ:

“ Wúuhú, yeejép yapna yuhna, ma íjca bojoó. Páant yeejép ma yapachah, weém, ma Maáh, meemdíh bohéna caá wã chājap. Pánih bohénit, wã túut nuumát túutuchah, ma joyáh bojca bojoó. Páant wã wutuchah, jĩgahcanjeh, ma túi jepahaá.

⁶ Nihat wã oinit, “Meém wã wúuh caá”, niíj ennitdih wãpĩ bohéna caá, ĩ yap yohcat pínah niijná. Pánihna, ĩ yap yohochah ennit, queétdih wã peéh chājbiipna caá’, Dios ã niijná caá”, át niíj daacáp tajĩ. (*Job 5.17; Pr 3.11-12*)

⁷ Pánihna, yeejép yapna yuhna, Dioíh namádih ñi cádahca bojoó. Páant ñi yapatjĩh, Dios ã weh ñi jamuchah, yeebdíh bohéna caá ã chājap, chah ñi túi chājat pínah niijná. Det mána ĩ wehdih ĩ wutuchah, ĩ jepahcah, ĩpĩ peéh chājna caá, ĩ túut nuumát pínah

---

* 12:2 Fil 2.6-11; He 2.9

niijná. Páant ï chājat pah, Diosbut jwiít ã weh jwī jepahcah, jwiít dih ã peéh chājbipna caá. ⁸ Ñi túi chājcatdih ennit, yeebdíh ã naóhcah nihna, ã weh ñita nihcan tagaá. Páant ã naóhcah, mána wihcannit pah ñita jum tagaá. “Dios wã íp caá”, ñita jéih niijcán tagaá. ⁹ Jwī mána jwiít dih ded pah ï bohéátjidih ñi jenah joyoó. Queét jwiít dih ï peéh chājachah, queétdih jwīpī jepahap jī. Pánih jepahnit, jwī íp Dios ã túut numát túutuchah, chah jepahat caá náahap. Pánih jepahna, páantjeh ājeéh jwī túi jumbipna caá. ¹⁰ Wébít jwī jum jwuhuchah, jwī mána jwiít dih peéh chājnit, “Nin pah wã chājachah, wã wūh ã túi jumbipna caá”, ípī niij jenah joyóp wut jī. Obohjeéhtih, Diosboó peéh chājna, jwiít dih teo wáacna caá ã chājap, caán túini ã jummat pah jwiítbut túinit jwī jummat pínah niijná. ¹¹ Dedé peéh chājatdih “Caán túina caá”, jwīpī niij jenah joicán caá. Búdí jwīpī jīgahna caá. Obohjeéhtih, jwīh jīgahna yuhna, túttimah caandíh jwī jenah joyóchah, jwiít dih ã teo wáacna caá, yéej chājcanjeh, jwī túi jummat pínah niijná.*

¹² Pánihna, búdí yeejép yapnit jumna yuhna, Dios yeebdíh ã bohéát dih jéihna, ñi jīgah cádaahá. Caandíh chah túi jenah joinít, úumcanjeh, ñi túi weñeé.* ¹³ Pánih jumnit, Jesúh namádih bejnit, túinih ñi chājaá. Páant yeejép ñi yapachah yuhna, Jesúsdih cádahcanjeh, wēpnit panihnit ñi jumbipna caá. Yeéb páant ñi jumuchah ennit, bita Jesúhwã wēpcannit panihnitboobút caandíh chah ï túi jenah joibípná caá.

* **12:11** Dt 8.5; 1S 7.14; 1Co 11.31-32   * **12:12** Is 35.3

Dios ã wɨtatdih jepahcah, ã tobohat

14 Míic jãihcanjeh, nihat biíc dih ñi túi jamuú. Pánih jamna, jwĩ Maáhdih túi jepahnit, ñi yéej chãjca bojoó. Det yéej chãjcannitjeh jwĩ Maáhdih ï enbipna caá. 15 ¡Ñi túi chãja chaáh! Dios yeebdíh oinit ã teo wáacachah, ñi túi jepahaá. Jepah cádahna, ñi jwúub yéej chãjat pínah ã tobohna caá. Caandíh cádahna nihna, momatdih yeejép yílip ã jáwat panihni yeebjéh ñita míic yéėja tagaá. Jesúih namádih ñi cádahachah ennit, bita ãihwãbut biíc yoobó ïta cádah tagaá.* 16 Ñi weha mána nihcannitjĩh yeejép ñi chãjca bojoó. Diosdih náahcannitbut ñi jamca bojoó. Esaúboó ded pah ã jumatjidih ñi túi náhninaá. Diosdih, ã wãhni pínahdihbut náahcanni át jamap wɨt jĩ. Weép jeñé jamna, ã íip ã wɨnat túttimah ã íipíh bií déedih bíbohni pínah át jamap wɨt yuh jĩ. Dios ã íipdih ã niijníjidihbut bíbohni pínah át jamap wɨt yuh jĩ. Obohjeéhtih, biíc yeó jáap búdí nɨgúp wɨnna, biíc láa ã jeémát jíbjuh ã bíbohat déejidih oboh jamni pah jenah joinít, ã úudboodíh át wãhɨp wɨt jĩ. Pánih chãjna, Dios ã wãhat pínahdih át náahcap wɨt jĩ. Pánih náahcanni ã jumat pah yeébbó ñi jamca bojoó.* 17 ã úuddih ãih pínahdih ã wãhat túttimah, Esaú ded pah ã yapatdih ñi jéihna caá. ã íip caandíh ã wãhat pínahdih Esaú búdí át náahap wɨt yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant ã náahachah yuhna, weép jeñédih ã wãhat pínahdih ã úuddih wãh péanit, Esaúboodíh ã íip át wãhcap wɨt jĩ. Caandíh ã júi wúbúchah yuhna, túut nɨmcanjeh, caandíh át wãhcap wɨt jĩ.*

* 12:15 Dt 29.18   * 12:16 Gn 25.29-34   * 12:17 Gn 27.30-40

18 Dios Moisésjidih ã wutãtã tãutãchãh, jwĩ dẽwã judiowã Dios ã jumni jeená ãt jãibĩnap wut jĩ. Obo-hjeẽhtih, caannã ã jãibĩát pah yeẽbboó ñi jãibĩcan caá. Nin pah queẽtboó ãt yapap wut jĩ. Dios ã jumni jeé, Sinaí wut jumni jeená ã jãibĩnachãh, búdí iigát ãt jamap wut jĩ. Dupúát, baác méméat, búdí johlitbut ãt jamap wut jĩ. 19-20 Caannã jãibĩnit, pójat nah, Dios ã wéheatbut búdí ã yãanachãh ãt joyóp wut jĩ. Páant ã wéhenachãh joinã, búdí úumnit, queéẽt ãt joíhcap wut jĩ. Dios nin pah queéẽdih ãt niij wutãp wut jĩ: “Det nin jeedih chũinitdih jeejĩh yoh mawãt caá náahãp. Nindih nuñúp ã chũũchãh, caandihbut jeejĩh ñi yoh mawaá”, ãt niijíp wut jĩ. Páant ã niijichãh joinit, tabit úum náah jumni wutãt ã jumuchãh, “Jwiĩtdih ma jwũub naóhca bojoó”, ãt niijíp wut jĩ.* 21 Páant ã yapãtdih ennit, nihat ã úumuchãh, “Búdí úumnit, méména caá wã chãjãp”, Moisés yah baca ãt niijíp wut jĩ.*

22 Páant Diosjeéh ãt jwĩh jamap wut jĩ. Obo-hjeẽhtih, yeẽbboodih pánihcan caá. Dios biĩcdih jamãt tãut niijnã, Sión wut jumni jee pánihipna ñi jãibĩna caá. Caán jeáboó jumni, Dios báadhniĩh, Jerusalén tãtchi caá. Yeebbát dawã ángelwã biĩcdih wẽi naáwãt tãut niijnã, ã míic wãacãpna ñi jãibĩna caá. 23 Yeéẽb caán tãtchidih moón pĩnah jumna, Dios weh jwĩh jãibĩnit biĩcdih ñi míic wãac jãibĩna caá. Nihat ã wãtnãdih ã daácni núobut jeáboó ã jumna caá. Nihat cãacwãdih ñioni ã jamãpna ñi jãibĩna caá. Bitã tãi chãjnitji Dioĩhwãjĩh míic wãacnit yeebbát ñi jumna caá. Dios queéẽdih yéejãt

* 12:19-20 Ex 19.12-13,16-22; 20.18-21; Dt 4.11-12; 5.22-27

* 12:21 Dt 9.19

wihcannit âtât chãjap wut jĩ. ²⁴ Pánihna, Jesús pebhna ñi juibína caá. Jon Moisés ã wutajjidih jwúub túut nuumnít, “Jesúsboó wunna, ãih meépdih ã yoh wühuchah, yeebdíh wã táí ubbipna caá”, Dios jwiít dih ât niijíp wut jĩ. Abelji ãih meépdih ã yohochah enna, Dios caandíh maonidih ât peéh chãjap wut jĩ.* Obohjeéhtih, Jesúsboó ãih meépdih ã yoh wühuchah enna, Dios jwiít dih ât táí ubup wut jĩ. Pánihna, ãih meép oboh jumni nihcan caá.

²⁵ ¡Ñi táí chãja chaáh! Dios yeebdíh ã naáwáchah, ñi táí jepahaá. Jon jãtíh nin baácboó jumni Moisés Dios naáwátdih ã naóh yapanachah, caandíh ñ joíhcatji jib, Dios cáacwãdih ât peéh chãjap wut jĩ. Pánihna, buu jeáboó jumni Cristo jwiít dih ã naóh yapanachah jwĩ joíhcah, queétdih ã peéh chãjat chah, jwiítboodíh Dios ã peéh chãjbipna caá.* ²⁶ Moisésji jum láa Dios ã wéhenachah, baác ât méménap wut jĩ.* Obohjeéhtih, biíh ã naáwátdih naóh yapaniboó Dios túttimah ã niiját pínahdih nin pah ât niúj daacáp tajĩ: “Nin baác dih, jeádihbat biíc láa pohba wã cádah méméabipna caá”, Dios ã niijná caá, ât niúj daacáp tajĩ. ²⁷ “Biíc láa pohba wã cádah méméabipna caá”, niijná, nihat ã chãjnijdih ã yohat pínahdih naóhna ât chãjap wut jĩ. Obohjeéhtih, Dios ã maáh jumapboó jéih yohca naáh jumna, páantjeh ã jumbipna caá. ²⁸ Pánihna, ã maáh jumapna bejnít pínah jumna, caandíh ã yohcat pínahdih jéihnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih jwĩ niúj jĩh. Páant niijnít, ã náahat pah caandíh búdí jwĩ wéi jĩh. ²⁹ Dios wěpni túini yoobát jumna, jwĩ tuu cáwat pah, det

* **12:24** Gn 4.10   * **12:25** Ex 20.22   * **12:26** Ex 19.18; Jue 5.5;

Sal 68.7-8   * **12:26** Hag 2.6

caandih jepahcannitdih ã yoh beedábipna caá.

13

Dios ã weñat pínahdih ded pah chãjat

¹ Bita Jesúíhwãdih ñi míic oi cádahca bojoó.

² Ñi jéihca naáhwãdihbut ñi túi wēi jwãáá. Pánih wēi jwãáhna, biquína Jesúíhwã, jéihcan yuhna, ángelwãdih ït wēi jwãááp wut jĩ.*

³ Nemat muáboó jumnitdih ñi jĩgah en teo wáacá. Yeeb ïjeéh jumna nihna, ded pah ñi náahatdih jenah joinít, queétdihbut ñi túi chãjaá. Bita yeejép ï yapachah ennit, yeeb bíic yoobó yapna nihna, ded pah ñi náahat pah, queétdihbut ñi túi teo wáacá.*

⁴ Ñi téihya chéwechah, ã túina caá. Pánih téihya chéonit, ñi míic cádahca bojoó. Ñi weha mána nihcannitjĩh yeejép ñi chãjca bojoó. Pánih yeejép chãjnitdih Dios ã peéh chãjbipna caá.

⁵ Bíi déedih tãbit ñi bidca bojoó.* Nin pah Dios ãt niijíp wut jĩ: “Yeebdíh cádahcanjeh, wã túi teo wáacbipna caá”, ãt niijíp wut jĩ.* Páant ã niijátidih jéihnit, ñi bíbohni bíi déedihjeh wēinit, chah ñi jwáub bidca bojoó. ⁶ Pánihna, úumcanjeh, nin pah jwĩ niij jenah joiná caá:

“Wã Maáh Dios weemdíh teo wáacni caá. Páant ã jummatdih jéihna, cãacwã weemdíh yeejép ï chãjat pínahdih wã úumcan niít”, jwĩ niijná caá. *(Sal 56.3-4,9-11; 118.6)*

⁷ Yeebdíh waóhnit, Dios naáwátidih bohénitjidih, ï túi chãj cádahcatjidihbut ñi túi náhninaá. Pánih

* **13:2** Gn 18.1-8; 19.1-3; Ro 12.13; 1P 4.9 * **13:3** Mt 25.35-46

* **13:5** 1Ti 6.6-10 * **13:5** Dt 31.6,8; Jos 1.5; Fil 4.11-13

náhninit, Diosdih ï táí jenah joyátji pahjeh m̄antih, yeebbát biíc yoobó ñi táí jenah joyoó.

⁸ Jesucristo páantjeh biíc yoobó j̄umni caá. Jon j̄atih ded pah ã j̄umatji pah b̄uub̄ut ã j̄umna caá. Túttimahb̄ut biíc yoobó ã j̄umbipna caá. ⁹ Jesúih namádih cádahnit, biáboó bejcat túut niijná, dawá mácah ï bohéatdih ñi joicá bojoó. “Nindih ñi jeémé. Caandih ñi jeémpca bojoó”, biquína ï niúj bohéna caá. Páant ï niúj bohéatdih jw̄i jepahachah yuhna, Diosdih chah jw̄i táí jenah joyát pínahdih ã teo wáaccan niít. Obohjeéhtih, Diosboó jwiítidih oinit, ãp̄i teo wáacna caá, Jesúsdi chah jw̄i táí jenah joyát pínah niijná. Pánihna, ã teo wáacatj̄ih caandih táí jenah joinít ñi j̄um̄ú.

¹⁰ Jesús cruzboó ã w̄un w̄ahatjidihjeh jw̄i táí jenah joyóchah, jw̄i yéejatdih Dios ã yohna caá, ãjeéh jw̄i táí j̄umat pínah niijná. Obohjeéhtih, sacerdotewāboó nuñúp̄wādih ï mao cáo w̄ahna yuhna, cáacwā ï yéejatdih ït jéih yoh beedácap w̄ut j̄i. ¹¹ Queét sacerdotewā ï maáta jópchi j̄umat pah nuñúp̄ meépdih Dios ã j̄umni tólihboó ïp̄i ub waad béjep w̄ut j̄i, cáacwā ï yéej ch̄ajatdih Dios ã yohat pínah niijná. Páant ï ch̄ajat túttimah, ï maoniji nuñúp̄dih cáacwā ï j̄um̄ap yehboó ïp̄i cáo yoh beedánap w̄ut j̄i.* ¹² Jesús̄b̄ut táttchi yehboó cruzboó w̄un w̄ahnit, ãih meépdih át yohop w̄ut j̄i, jw̄i yéejatdih ã yohochah, Dioíhwā jw̄i j̄umat pínah niijná. ¹³ Táttchi yehboó tíic náah j̄umni ã w̄unatdih enna, judíowā ï maáta caandih ït eníhcap w̄ut j̄i. Pánihna, cruzboó ã w̄un w̄ahatjidih jw̄i táí jenah joí j̄íih. Páant jw̄i j̄um̄achah enna, cáacwā

* **13:11** Lv 16.27

jwiítidibut ï eníhcan níit. ¹⁴ Nin baácboó páantjeh jwĩ jumat pínah yoobát ã wihcan caá. Obohjeéhtih, jeáboó jwĩ yoób jumat pínah títchidih páina caá jwĩ chãjap. ¹⁵ Pánihna, Jesús ã teo wáacatjĩh Diosdih jwĩ wēi naáwáchah, caandíh mao cáo wūhat panihni ã jumna caá. Caandíh jwĩ túi weñat dée caá.*

¹⁶ Ñijeéh jumnitdih túi chãjnit, ñi teo wáacá. Páant ñi chãjat pínahdih ñi túi náhninaá. Pánih chãjna, Diosdih cáo wūhat panihnidih wūhnit, caandíh túi wēina caá ñi chãjap. Páant ñi chãjachah ennit, Dios ã túi wēibipna caá.

¹⁷ Yeebdíh waóhnitdih túi jepahna, ï wutah pah wēinit ñi chãjaá. Dios queétdih bohéat túutnit, yeebdíh ã túi en dawát túutap tagaá, caandíh ñi yap yohcat pínah níijná. Pánih wutnit ï jumachah, yeebdíh ded pah ï en dawátjidih Diosdih naáwát ã náahbipna caá. Pánihna, queétdih ñi túi jepahachah ennit, ï túi wēibipna caá. Obohjeéhtih, ñi jepahcah ennit, búdí ïta jĩgah tagaá. Pánih jepahcan, ñita túi jumcan tagaá.

¹⁸ Jwiítidih ñi wūbh cádahca bojoó, Diosdih páantjeh jwĩ túi jepahat pínah níijná. Yeó jáap jumat pah túi chãjĩhna, “Yeejépdih chãjna caá wã chãjap”, jwĩ níj jenah joicán caá. ¹⁹ Weemdíhbut búdí ñi wūbú, ñi pebhna waícanjeh Dios weemdíh ã jwūb wahat pínah níijná.

Queétdih ã pée wūbát

²⁰ Jwĩ Maáh Jesús jwĩ yéejat jíib wun wūhnit, ãih meépdih át yohop wut jí. Páant ã chãjachah, “Ñi yéejatdih wã yohbipna caá, páantjeh wãjeéh ñi túi

* **13:15** Lv 7.12; Sal 50.14,23; Os 14.2

jumat pínah niijná”, Dios jwiít dih ãt niij naáwáp wut jĩ.* Páant niijní jwĩ Maáh Jesús dih ãt jwúub booanap wut jĩ. Pánihna, Jesúsboó jwiít dih tui ubni, chah wēpní, ovejawā dih en daoní panihni jumna, jwiít ãih ovejawā panihnit dih ã tui en daoná caá.*

²¹ Dios caandíh booaniji jumna, yeebdíh ã tui teo wáaca naáh, ã weñat pínahdihjeh ñi chājat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, jwiít nihat dih ã tui túut numú naáh, ã náhat pah jwĩ jummat pínah niijná. Jesucristodih yeó jáap jummat pah búdí jwĩ wēi jíih. Páant tií ã jumna nah.

Ã pé táyat tútat

²² Wã déewã panihnitá, yeebdíh nin wã daacátji búdí pohba nihcan caá. Pánihna, ninjĩh yeebdíh wã naóh bohéat dih íjcanjeh, ñi tui joyoó. Pánih bohéna, yeebdíh weñaat túut niijná, páant wã daacáp be.

²³ Nindihbut yeebdíh wã jéihyana caá: Jwĩ úud panihni Timoteo nemat múbóó jumnijidih it bacanap wut be. Waícanjeh ninjĩh ã juyúchah, yeebdíh enedih bejna, caandíhbut wã numah bejbipna caá.

²⁴ Ñi maáta, nihat bita caanjĩh jumnit Jesúsíhwābut í túya naáh. Nin Italia baác dih moón Jesúsíhwā yeebdíh í túyat túatna caá.

²⁵ Weembút yeéb nihat dih wã túyat túatna caá. Dios yeebdíh búdí oinit, ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

* **13:20** Ex 24.8; He 10.29

* **13:20** Is 40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; Jn 10.1-16

Dios ã jáap naáwát tólih New Testament in Cacua

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cacua

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacua

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
34c9543b-57a6-5290-ab7b-4fa15529a7e2